

Nr 4 A.

Godkänd av första kammaren den 3 juni 1922.
Godkänd av andra kammaren den 3 juni 1922.

Riksdagens skrivelse till Konungen angående regleringen för tiden 1 januari—30 juni 1923 av utgifterna under riksstatsens fjärde huvudtitel, innefattande anslagen till försvarsdepartementet.

(Statsutskottets utlåtanden nr 4 A, 49, 73, 106 och 107 samt memorial nr 65 och 66).

Till Konungen.

I. Departementet.

1:o) Uti den till riksdagen den 7 januari 1922 avlåtna propositionen angående statsverkets tillstånd och behov har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen (punkt 1) att upptaga ordinarie anslaget till departementschefen, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen upptagit ordinarie anslaget till departementschefen, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

2:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 2) att dels godkänna följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med år 1923:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag...	kronor 272,000: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 6,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst.....	» 25,500: —
	<hr/>
	Förslagsanslag kronor 303,500: —

dels ock upptaga ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 304,000 kronor, med 151,750 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till försvarsdepartementet är i riksstaten för innevarande år upptaget med 304,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har ansett, att den å försvarsdepartementets stat uppförda anslagsposten å 26,000 kronor för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. bör minskas med 500 kronor, utgörande kostnaden för arvode till en stentryckare vid generalstabens litografiska anstalt. Omförmälda utgift borde i stället bestridas av för försvarsdepartementet avsedda expensmedel. Anslaget till departementet skulle härigenom minskas från 304,000 kronor till 303,500 kronor. För tiden 1 januari—30 juni 1923 skulle erfordras ett belopp av 151,750 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen dels godkänt följande stat för försvarsdepartementet att tillämpas från och med år 1923:

Stat.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag...	kronor 272,000: —
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	» 6,000: —
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., förslagsanslag, högst	» 25,500: —
Förslagsanslag kronor 303,500: —	

dels ock upptagit ordinarie förslagsanslaget till departementet, nu 304,000 kronor, med 151,750 kronor.

II. Lantförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

3:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 3) att, med godkännande av ett vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 7 januari 1922 fogat förslag till stat för arméförvaltningen, upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 550,136 kronor, med 276,068 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen är i riksstaten för år 1922 upptaget med 550,136 kronor.

Beträffande detta anslag har allenast den förändringen föreslagits att en för helt år beräknad post av 2,000 kronor ansetts böra upptagas under anslaget för bestridande av kostnaderna för sakkunnigt biträde hos arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse. Tidigare hava medel för detta ändamål av Eders Kungl. Maj:t anvisats från anslaget till extra utgifter.

Å övergångsbudgeten för tiden 1 januari—30 juni 1923 har följaktligen äskats ett belopp av $\left(\frac{550,136 + 2,000}{2} =\right)$ 276,068 kronor.

Riksdagen har icke velat motsätta sig att för beredande av ersättning åt sakkunnigt biträde hos arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse å ämbetsverkets stat anvisas ett mindre belopp. Dock lär det kunna, åtminstone tills någon erfarenhet vunnits rörande ifrågasatt medelsbehov, begränsas till 1,000 kronor för år. Skulle emellertid för särskilt fall ytterligare medel bliva erforderliga, torde anslaget till extra utgifter kunna liksom hittills disponeras för täckande av merkostnaden.

Anslagsposten till avlöning åt icke-ordinarie befattningshavare m. m., däri det ifrågasatta ersättningsbeloppet ingår, torde nu böra upptagas med 97,000 kronor för år i stället för av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 98,000 kronor.

Med anledning av den ändring riksdagen sålunda ansett sig böra vidtaga i Eders Kungl. Maj:ts förslag, har riksdagens vederbörande utskott uppgjort följande förslag till

Stat

för Arméförvaltningen för helt år räknat att gälla under tiden 1 januari—30 juni 1923.

	An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.		An- tal.	Löneplan och löne- grad enligt vederbör- ligt avlö- nings- reglemente.
Avlöning till civil personal.			Avlöning till civilmilitär personal.		
Generalkrigskommissarie	1	Avd. A. 3	Ä sjukvårdsstyrelsen:		
Krigsråd	4	Avd. B. 20	Generalfältläkare	1	C. 16
Sekreterare och kamrerare, se- kreterare, krigskassör, revi- sionskommissarier, kamrerare samt ombudsman	13	Avd. B. 15	Överfältläkare	1	C. 14
Bokhållare, notarier, registrator samt revisorer	16	Avd. B. 13	Överfältveterinär	1	C. 14
Domäntjänsteman, arvode	1	—	Byråassistent, regementsläkare	1	C. 11
Kontorsskrivare, kvinnliga	5	Avd. C. 5	Byråassistent, regementsveteri- när	1	C. 9
Kanslibiträden, kvinnliga	8	Avd. C. 3	Assistent, bataljonsläkare	1	C. 9
Kontorsbiträden, kvinnliga	13	Avd. C. 2	Förrådsvaktmästare	1	C. 1
Förste expeditionsvakt	1	Avd. B. 3			
Expeditionsvakter	6	Avd. B. 1			

Löner till ovanstående ordinarie civil personal, förslagsvis kronor 375,000: —
 Löner till ovanstående ordinarie civilmilitär personal, förslagsvis » 68,136: —
 Vikariatsersättningar, förslagsvis » 11,000: —
 Avlöning till icke-ordinarie befattningshavare m. m. (häri ingår, bland annat,
 arvode till domäntjänstemannen med 5,400 kronor), förslagsvis, högst » 97,000: —

Summa förslagsanslag kronor 551,136: —

Till arméförvaltningen hörande militär och civilmilitär personal, som åtnjuter avlöning å andra stater.

Å artilleridepartementet:

generalfälttygmästaren, fälttygmästaren, 6 artilleristabsofficerare, 7 departementsskrivare;

Å fortifikationsdepartementet:

chefen för fortifikationen, regementsofficerare, officerare och underofficerare vid fortifikationen efter behov;

Å intendentsdepartementet:

generalintendenten, 2 regementsofficerare, officerare och underofficerare vid intendenturkåren efter behov;

Å sjukvårdsstyrelsen:

1 officer vid intendenturkåren och 1 förvaltare vid intendenturkåren.

Anslagsbehovet å övergångsbudgeten har beräknats till

$$\left(\frac{550,136 + 1,000}{2} = \right) 275,568 \text{ kronor.}$$

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, med godkännande av ovan intagna förslag till stat, upptagit ordinarie förslagsanslaget till arméförvaltningen, nu 550,136 kronor, med 275,568 kronor.

4:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 4) att till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 23,800 kronor.

Ifrågavarande anslag är avsett för beredande av avlöning åt viss extra personal hos arméförvaltningen. För ändamålet har i riksstaterna för åren 1920—1922 uppförts olika belopp. I 1922 års riksstat är anslaget upptaget med 50,300 kronor.

Sistberörda belopp var beräknat på grundvalen av det utav Eders Kungl. Maj:t till 1921 års riksdag framlagda förslaget till lönerreglering för befattningshavare vid statsdepartement och centrala ämbetsverk. Med anledning av den ändring av berörda förslag i fråga om vissa tjänstemän, som av riksdagen beslutats, har Eders Kungl. Maj:t ansett, att anslag till upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet bör beräknas efter ett årsbehov av allenast 47,564 kronor och att för tiden 1 januari—30 juni 1923 bör upptagas hälften härav eller i avrundat tal 23,800 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen till *upprätthållande av arméförvaltningens verksamhet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 23,800 kronor.

5:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid

staber och truppförband m. fl., nu 39,273,000 kronor, med 19,250,000 kronor.

6:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 6) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till inkvarteringens ordnande i Stockholm utan angivet belopp.

7:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 8) att för utbetalande av tillägg till dagavlönning åt indelt manskap under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 57,500 kronor.

För beredande av tillägg till dagavlönning åt indelt manskap under här ifrågavarande tjänstgöring är i riksstaten för år 1922 uppfört ett förslagsanslag av 115,000 kronor, beräknat efter 2 kronor 50 öre för man och dag under 46,000 tjänstgöringsdagar.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade beloppet, 57,500 kronor, är beräknat efter hälften av nyssberörda antal tjänstgöringsdagar.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för utbetalande av *tillägg till dagavlönning åt indelt manskap* under tjänstgöring i egenskap av underbefäl, instruktör eller beställningsman vid skolor och övningar utom vanliga repetitionsövningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 57,500 kronor.

8:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 9) att för tilldelande av mötesbidrag åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för tilldelande av *mötesbidrag* åt vissa officerare och underofficerare jämte vederlikar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 10,000 kronor.

9:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 10) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 584,000 kronor, med 195,000 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader är i riksstaten för år 1922 upptaget med ett belopp av 584,000 kronor.

Anslaget är beräknat sålunda:

Titel I. Rekryteringsmedel	kronor	300,000:—
Titel II. Avskedspremier.....	»	264,000:—
Titel III. Civilanställning	»	20,000:—
	Summa kronor	584,000:—

Med hänsyn till att det övervägande antalet volontäransättningskontrakt beräknats utlöpa under senare halvåret, har medelsbehovet under detta anslag för tiden 1 januari—30 juni 1923 av Eders Kungl. Maj:t ansetts kunna begränsas till $\frac{1}{3}$ av årsbehovet eller 195,000 kronor.

På grund av den högst betydliga reservation, som vid detta års ingång förefinnes å anslaget — 460,557 kronor 37 öre — har riksdagen ansett anslagsbeloppet å övergångsbudgeten kunna nedsättas till 50,000 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till rekryteringskostnader, nu 584,000 kronor, med 50,000 kronor.

10:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 11) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 512,300 kronor, med 268,650 kronor.

Förevarande anslag har av Eders Kungl. Maj:t föreslagits till upptagande å övergångsbudgeten med hälften av ett årsbelopp av 537,300 kronor, utgörande den beräknade kostnaden för avlöning och pensionering för reservstatspersonalen under år 1923.

Mot den av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkning av förevarande anslag har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till arméns reservstater, nu 512,300 kronor, med 268,650 kronor.

11:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till arméns personal över stat, nu 360,000 kronor, med 120,000 kronor.

12:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 13) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 450,000 kronor, med 180,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har med ledning av erfarenheterna rörande storleken av utgifterna å ifrågavarande anslag under första halvåret 1921 och med hänsyn till numera vidtagen sänkning av järnvägstaxorna ansett, att anslaget endast behöver upptagas med 180,000 kronor för tiden 1 januari—30 juni 1923.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 450,000 kronor, med 180,000 kronor.

13:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att för bestridande av kostnaderna för höjning av dagtraktamenten å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 275,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade anslaget, 275,000 kronor, utgör hälften av det för enahanda ändamål i riksstaten för år 1922 upptagna beloppet.

Under erinran att anslaget för år 1921 blivit i hög grad överskridet får riksdagen anmäla, att riksdagen för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 275,000 kronor.

14:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentskostnader m. m. för hästuttagningens nämndernas ordförande, nu 100,000 kronor, med halva beloppet eller 50,000 kronor.

15:c) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 16) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till flyttningsersättning, nu 230,000 kronor, med halva beloppet eller 115,000 kronor.

16:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 17) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

17:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 18) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 4,019,824 kronor, med 1,553,321 kronor.

Då riksdagen icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå förevarande anslag med tillämpning av hittills gällande grunder beräknats, har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 4,019,824 kronor, med 1,553,321 kronor.

18:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 19) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 471,800 kronor, med 186,000 kronor.

Anslaget är med ledning av det för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknade antalet tjänstgöringsdagar för värnpliktiga upptaget enligt hittills tillämpade grunder samt fördelat på följande sätt:

Ordinarie understöd	kronor 102,300: —
Tillfällig understödsförhöjning	» 83,700: —
	<hr/>
	Summa kronor 186,000: —

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 471,800 kronor, med 186,000 kronor.

19:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 20) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 525,300 kronor, med halva beloppet eller 262,650 kronor.

Ifrågavarande anslag, som för tiden 1 januari—30 juni 1923 har upptagits med hälften av anslagsbeloppet för innevarande år, är fördelat på följande sätt.

Inskrivnings- och mönstringskostnader.....	kronor	62,650:—
Färdkostnader	»	200,000:—
	<u>Summa kronor</u>	<u>262,650:—</u>

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 525,300 kronor, med halva beloppet eller 262,650 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

20:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,343 kronor, med, i jämnt krontal, 346,737 kronor.

Förevarande anslag, det s. k. undervisningsanslaget, är för innevarande år beräknat på följande sätt:

Titel I. Undervisningsmateriel	kronor	57,659: 30
» II. De fasta undervisningsverken m. m.	»	211,903: 10
» III. Tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov ...	»	293,780: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>563,342: 40</u>

Titel I har av Eders Kungl. Maj:t beräknats efter en kostnad av 0,01 krona för man och dag eller samma dagskostnad, efter vilken medelsbehovet för år 1921, innefattande såväl det ordinarie som förstärkningsanslaget för samma år, av riksdagen ansetts böra beräknas. Antalet tjänstgöringsdagar för tiden 1 januari—30 juni 1923 har av Eders Kungl.

Maj:t uppskattats till, för värnpliktiga 3,094,466 dagar och för fast anställt manskap 1,395,680 dagar. Med ledning härav har medelsbehovet under titel I för ifrågavarande tid av Eders Kungl. Maj:t angivits till $[(3,094,466 + 1,395,680) \times 0,01 =]$ i avrundat tal 44,901 kronor.

Titel II har av Eders Kungl. Maj:t upptagits med ett belopp av 162,945 kronor 50 öre enligt följande fördelning:

Krigshögskolan	kronor	13,750: —
Artilleri- och ingenjörhögskolan	»	15,400: —
Ridskolan	»	23,600: —
Skjutskolan för infanteriet och kavalleriet	»	24,293: —
Artilleriskjutskolorna	»	21,200: —
Krigsskolan	»	33,012: 50
Arméns läkares och veterinärers samt värnpliktiga läkares, veterinärers, tandläkares och apotekares utbildning	»	28,295: —
Muséer m. m.	»	2,735: —
Ökade telefonabonnemangskostnader	»	660: —

Summa kronor 162,945: 50

Vid beräkningen av medelsbehovet under denna titel har, liksom i fråga om titel I, hänsyn tagits till såväl de ordinarie som de av dyrtiden förorsakade ökade kostnaderna.

I fråga slutligen om titel III har densamma av Eders Kungl. Maj:t beräknats efter ett med 16,000 kronor minskat medelsbehov för helt år och upptagits med $(\frac{293,780}{2} - 8,000 =)$ 138,890 kronor.

Undervisningsanslaget i sin helhet har av Eders Kungl. Maj:t å övergångsbudgeten föreslagits att utgå med i avrundat tal $(44,901:46 + 162,945:50 + 138,890 =)$ 346,737 kronor.

Vid beräkningen av medelsbehovet för förevarande ändamål under tiden 1 januari—30 juni 1923 har riksdagen funnit lämpligast att under det ordinarie undervisningsanslaget upptages endast det belopp, vartill anslaget med tillämpning i huvudsak av hittills följda beräkningsgrunder kan komma att uppgå. Det belopp, som ytterligare kan anses bliva erforderligt, lär enligt riksdagens mening i överensstämmelse med vad för innevarande år ägt rum böra beredas i form av ett särskilt förstärkningsanslag å extra stat.

Vad till en början beträffar anslagsbehovet under titel I, Undervisningsmateriel, synes å ordinarie stat böra liksom hittills beräknas

en kostnad av 0,0054 krona per tjänstgöringsdag. Anslagsposten lärer följaktligen böra upptagas med $(4,490,146 \times 0,0054 =)$ 24,247 kronor. Då anslagsbehovet för undervisningsmateriel på grund av inträffat prisfall för år 1923 lär kunna sänkas från av Eders Kungl. Maj:t föreslagna 0,01 krona per tjänstgöringsdag till 0,009 krona för dylik dag, lär emellertid under förstärkningsanslaget för denna anslagsposts vidkommande böra ytterligare beräknas 0,0036 krona per tjänstgöringsdag eller 16,165 kronor.

Vad därefter angår frågan om beräkningen av medelsbehovet under titel II, De fasta undervisningsverken m. m., vilket av Eders Kungl. Maj:t angivits till 162,945 kronor 50 öre, har det synts riksdagen mera vanskligt att med någon större grad av säkerhet bedöma huru mycket av detta belopp, som bör uppföras å ordinarie stat. Riksdagen har därför ansett det försiktigast att, innan någon större erfarenhet vunnits rörande det ordinarie anslagsbehovet, för tiden 1 januari—30 juni 1923 räkna med samma belopp, som för innevarande år blivit å ordinarie stat anvisat under denna anslagspost. Då detta belopp utgör 211,903 kronor 10 öre, synes enligt riksdagens mening hälften härav eller 105,951 kronor 55 öre böra anvisas under det ordinarie anslaget å övergångsbudgeten. Vid det förhållande att en del besparingar synas kunna göras i det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet under denna anslagspost, lär det förstärkningsbelopp, som torde bliva erforderligt för ifrågasvarande tid, kunna beräknas till 53,835 kronor.

Beträffande slutligen Eders Kungl. Maj:ts beräkning av titel III, har riksdagen icke häremot funnit anledning till erinran.

Ordinarie undervisningsanslaget synes på grund av vad riksdagen sålunda anfört böra för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknas på följande sätt:

Titel I. Undervisningsmateriel	kronor	24,247: —
» II. De fasta undervisningsverken m. m.	»	105,951: 55
» III. Tillfälligtvis anordnade skolor och utbildningskurser samt oförutsedda behov	»	138,890: —
	Summa kronor	269,088: 55

Anslaget synes böra upptagas med i jämnt krontal 269,089 kronor.

Till anslagets förstärkning bör å extra stat i enlighet med vad riksdagen här ovan anfört anvisas $(16,165 + 53,835 =)$ 70,000 kronor.

Beträffande ordinarie undervisningsanslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser, nu 563,343 kronor, med, i jämnt krontal, 269,089 kronor.

21:o) Under hänvisning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till undervisnings- och gymnastikmateriel samt undervisningsanstalter och utbildningskurser å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 70,000 kronor.

22:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen för bestridande av vissa kostnader för krigsskolans verksamhet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 27,500 kronor.

23:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 23) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till studiestipendier, nu 32,200 kronor, med 2,250 kronor.

24:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 24) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

Departementschefen har i fråga om detta anslag anfört följande:

»Då det icke utan stora olägenheter för de föreningar m. fl., som från detta anslag åtnjuta understöd, skulle låta sig göra att till senare halvåret 1923 överflytta samtliga utbetalningar från anslaget, torde medel för ifrågavarande ändamål böra äskas för tiden 1 januari—30 juni 1923. Jag anser mig emellertid icke kunna ifrågasätta, att för sistnämnda tid skulle anvisas mer än hälften av det för år 1922 å riksdagen upptagna beloppet eller således 12,000 kronor. Skulle icke inom ramen av detta anslagsbelopp samtliga oundgängligen erforderliga understödsbehov av hithörande slag kunna tillgodoses, torde undantagsvis kunna tagas i anspråk till Kungl. Maj:ts disposition stående medel under anslaget till extra utgifter.»

Med anledning av vad departementschefen anfört rörande disponerandet av medel från anslaget till extra utgifter för ifrågavarande ändamål, har riksdagen ansett sig böra framhålla önskvärdheten av att, då fråga uppstår om lämnande av nya eller förhöjda understöd åt föreningar m. fl., anslaget till extra utgifter icke härför tages i anspråk.

Mot det av Eders Kungl. Maj:t å övergångsbudgeten för ändamålet beräknade anslaget har riksdagen icke funnit anledning till erinran.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar och till skrifers utgivande, nu 24,000 kronor, med halva beloppet eller 12,000 kronor.

25:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen medgiva (punkt 25), att till den vid skytteförbundens överstyrelses expedition anställda per-

sonalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1922 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

Vidare har uti tvenne inom riksdagen väckta motioner hemställts, att riksdagen ville medgiva, att skarpladdade 6,5 m/m patroner m 94 med stålmantlad kula måtte få till det frivilliga skytteväsendet utlämnas från statens ammunitionsförråd till ett beräknat pris av 5 öre per stycke, samt att till det frivilliga skytteväsendets främjande å extra stat för första halvåret 1923 anvisas ett belopp av 850,000 kronor, att fördelas på sätt som i den ena av motionerna närmare angåves.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen

dels i anledning av förevarande motioner till *det frivilliga skytteväsendets befrämjande* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 300,000 kronor, att fördelas av Eders Kungl. Maj:ts efter inhämtat förslag från skytteförbundens överstyrelse;

dels ock i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag medgivit, att till den vid skytteförbundens överstyrelsens expedition anställda personalen, med undantag av kassaförvaltaren, må från förefintliga reservationer under extra anslaget till det frivilliga skytteväsendets befrämjande under år 1922 utbetalas dyrtidstillägg enligt de grunder, som för samma år äro eller kunna varda bestämda i fråga om dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

26:o) Eders Kungl. Maj:ts har föreslagit riksdagen (punkt 26) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,814 kronor, med 356,714 kronor.

Förevarande anslag är avsett för bestridande av samtliga expensutgifter, utom tryckningskostnader, vid ämbetsverk, staber och sådana expeditioner, som icke tillhöra truppförbanden.

Anslaget är i 1922 års riksstat upptaget med 306,814 kronor.

I de för nästlidet års riksdag framlagda beräkningarna har ifrågasvarande anslag uppdelats å tre titlar, nämligen

Titel I.	Skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. vid verk och staber m. fl.	kronor 212,304: —
Titel II.	Hyra, eldning och belysning samt städning ävensom telefonabonnemang och vissa skrivmaterialier vid rullföringsexpeditionerna	» 59,280: —
Titel III.	Oförutsedda expensbehov samt för centralupphandling	» 35,230: —

Summa kronor 306,814: —

Till förstärkning av anslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. anvisade nästlidot års riksdag å tilläggsstat för samma år ett förslagsanslag, högst, 339,812 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu beräknat medelsbehovet under titel I, skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. vid verk och staber m. fl. på följande sätt:

för försvarsdepartementet	kronor	35,000: —
» arméförvaltningen	»	41,972: —
» generalstaben	»	31,550: —
» generalfälttygmästarens expedition	»	5,250: —
» inspektörens för artilleriet och artilleristabens expeditioner	»	1,200: —
» fortifikationens huvudstation	»	5,000: —
» inspektörens för infanteriet expedition	»	2,975: —
» » » militärläroverken expedition	»	3,375: —
» första arméfördelningens expedition	»	4,945: —
» andra » »	»	4,770: —
» tredje » »	»	4,160: —
» fjärde » »	»	2,620: —
» femte » »	»	2,275: —
» sjätte » »	»	4,530: —
» militärbefälhavarens på Gottland expedition	»	3,050: —
» inspektörens för kavalleriet expedition	»	2,950: —
» » » trängen expedition	»	2,850: —
» fortifikationsbefälhavarens å Karlsborg expedition	»	2,475: —
» » » i Boden expedition	»	2,210: —
» kommandantens i Boden expedition	»	10,652: —
» » » i Stockholm expedition	»	715: —
» » » å Karlsborg »	»	2,590: —
» landstormsexpeditionerna för förhyrande av expeditioner lokaler för Stockholms södra, västra och östra landstormsområden	»	1,000: —
» intendenturstaben	»	2,625: —
» remonteringsstyrelsen	»	5,050: —
» krigshögskolan	»	6,550: —
» artilleri- och ingenjörhögskolan	»	6,500: —
» intendenturförrådet i Stockholm	»	3,600: —
» » » å Karlsborg	»	2,825: —
» » » i Boden	»	6,000: —

för garnisonssjukhuset i Stockholm	kronor	41,375: —
» » i Boden	»	21,000: —
till ökade telefonabonnemangskostnader vid vissa verk, staber och inrättningar	»	6,650: —
eller tillhopa	kronor	280,289: —

Vidare har medelsbehovet å övergångsbudgeten ansetts böra beräknas, under titel II till 50,000 kronor och under titel III till i runt tal 26,425 kronor.

Anslaget i dess helhet har sålunda upptagits till $(280,289 + 50,000 + 26,425 =)$ 356,714 kronor.

Mot beräkningen av medelsbehovet under expensanslaget för tiden 1 januari—30 juni 1923 har riksdagen icke funnit anledning till erinran. Dock har riksdagen ansett att å ordinarie stat bör anvisas allenast ett belopp motsvarande hälften av det å ordinarie expensanslaget för innevarande år eller $\left(\frac{306,814}{2} =\right)$ 153,407 kronor. Återstoden av det erforderliga beloppet, $(356,714 - 153,407 =)$ 203,307 kronor eller i avjämnat tal 203,300 kronor, torde böra anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört, får riksdagen i fråga om det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m., nu 306,814 kronor, med 153,407 kronor.

27:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier, expenser, bränsle, lyse m. m. å extra stat* för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 203,300 kronor.

28:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 27) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,250 kronor, med, i jämnt krontal, 195,932 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande år upptaget med 163,250 kronor. Anslaget är uppdelat å två titlar sålunda:

Titel I. Skrivmaterialier m. m.	kronor	129,150: —
» II. Oföretsedda expensbehov m. m.	»	34,100: —
		<hr/>
	Summa kronor	163,250: —

Till förstärkning av anslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden anvisade nästlidet års riksdag å tilläggsstat för samma år ett anslag av 303,825 kronor.

Anslagsbehovet för år 1923 har av Eders Kungl. Maj:t för titel I beräknats på följande sätt:

för truppförbanden i allmänhet	kronor 281,187: 50
» artilleriregementenas tygverkstäder	» 3,600: —
» artilleriets skjutfält	» 2,375: —
» intendenturkompanierna	» 6,100: —
» infanteribrigadchefernas expeditioner	» 4,800: —
» 19 formationer för utbildning av värnpliktiga studenter å 400 kr.	» 7,600: —
	<hr/>
	Summa kronor 305,662: 50

Anslagsbehovet för första halvåret 1923 har beräknats uppgå till hälften av sistnämnda belopp eller 152,831 kronor 25 öre.

Under titel II har för första halvåret 1923 ett belopp av 43,100 kronor av Eders Kungl. Maj:t ansetts erforderligt.

Hela anslaget har för samma tid upptagits till 195,932 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det belopp, som av Eders Kungl. Maj:t äskats för tiden 1 januari—30 juni 1923. Enligt riksdagens mening bör emellertid endast hälften av det för innevarande år upptagna ordinarie anslaget, 163,250, eller 81,625 kronor nu anvisas å ordinarie stat, medan återstoden av beloppet, (195,932 — 81,625 =) i runt tal 114,300 kronor, synes böra anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden, nu 163,250 kronor, med, i jämnt krontal, 81,625 kronor.

29:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till skrivmaterialier m. m. vid truppförbanden* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 114,300 kronor.

30:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 28) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 120,500, med 190,000 kronor.

Förevarande anslag, som för år 1922 är upptaget med 120,500 kronor, har, på grund av att utgifterna å anslaget under de senaste

åren väsentligt överskridit det i riksstaten anvisade beloppet, av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra å övergångsbudgeten uppföras med 190,000 kronor.

Med hänsyn till vad riksdagens år 1921 församlade revisorer i sin berättelse anfört i fråga om utbetalningarna å de särskilda huvudtitlarnas anslag till tryckningskostnader, har riksdagen ansett sig böra framhålla nödvändigheten av att den största sparsamhet med detta anslag iakttages. Då härigenom en avsevärd sänkning av utgifterna å anslaget bör kunna åstadkommas, lär enligt riksdagens mening ett belopp av 150,000 kronor bliva tillfyllest för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 120,500 kronor, med 150,000 kronor.

31:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 29) har riksdagen till bestridande av kostnader för *vissa arbeten å mobiliseringsverket* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 17,500 kronor.

32:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige i skalan 1 : 400,000 bevilja ett anslag av 18,500 kronor samt därav å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisa ett belopp av 7,000 kronor.

För ifrågavarande ändamål har Eders Kungl. Maj:t äskat dels ett belopp av 7,000 kronor å övergångsbudgeten, dels ock ett belopp av 11,500 kronor å tilläggsstaten för innevarande år.

Riksdagen, som ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag i fråga om anvisning av medel för fortsättandet av dessa arbeten, får beträffande det under denna punkt begärda anslaget anmäla, att riksdagen för *fortsättande av arbetena för utgivande av generalstabens översiktskarta över Sverige* i skalan 1 : 400,000 beviljat ett anslag av 18,500 kronor samt därav å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 7,000 kronor.

D. Förplägnad, intendenturmateriel, reparation, övningar m. m.

33:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 34) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 6,406,589 kronor, med 4,041,132 kronor.

Mathållningsanslaget har sedan flera år tillbaka beräknats efter 60 öre för man och tjänstgöringsdag. Då det på detta sätt beräknade ordinarie anslagsbeloppet under kristiden visat sig alldeles otillräckligt för bestridande av kostnaderna för mathållningen vid armén, har riksdagen, efter Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning, å extra stat anvisat särskilda anslag för det ordinarie anslaget förstärkning. Vid beräkning av förstärkningsanslaget för år 1921 utgick man från en portionskostnad av sammanlagt 1 krona 10 öre för dag.

Portionskostnaden för första halvåret 1923 har av Eders Kungl. Maj:tt upptagits till 0,90 kronor för man och tjänstgöringsdag. Då antalet tjänstgöringsdagar för samma tid beräknats utgöra 4,490,146 har mathållningsanslaget föreslagits att upptagas med 4,041,132 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå detta anslag av Eders Kungl. Maj:tt beräknats.

Då anslaget är av förslagsanslags natur och en omräkning av det samma på grund av antalet tjänstgöringsdagar måste vid varje riksdag företagas, synes det enligt riksdagens mening icke vara erforderligt att, såsom under en följd av år skett, beträffande såväl detta som åtskilliga andra anslag under huvudtiteln verkställda fördelning av anslagsbehovet å ordinarie och extra stat.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till mathållning, nu 6,406,589 kronor, med 4,041,132 kronor.

34:o) Eders Kungl. Maj:tt har föreslagit riksdagen (punkt 32) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,778,853 kronor, med, i jämnt krontal, 2,426,722 kronor.

Anslaget har under en följd av år beräknats efter 33 öre om dagen för varje man och 10 öre om dagen för varje häst. Då dessa belopp under kristiden visat sig otillräckliga, hava särskilda förstärkningsanslag anvisats å extra stat. Till grund för beräkningen av förstärkningsanslaget för år 1921 har lagts ett extra medelsbehov av 17 öre om dagen för varje man och 5 öre om dagen för varje häst.

Eders Kungl. Maj:tt har ansett att medelsbehovet under detta anslag bör för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknas efter samma grunder som för år 1921 och har i enlighet härmed äskat ett belopp av 2,426,722 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att å ordinarie stat fortfarande bör medräknas medel allenast efter en kostnad av 33 öre för man och 10 öre för häst och tjänstgöringsdag, medan återstoden av det begärda anslagsbeloppet bör

anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat. Å ordinarie stat synes alltså bära upptagas ($4,490,146 \times 0,33 + 1,210,992 \times 0,10 =$) 1,602,848 kronor. Till anslaget förstärkning torde bära anvisas (2,426,722 — 1,602,848) 823,874 kronor eller i avrundat tal 823,800 kronor.

Beträffande anvisningen å ordinarie stat får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning, nu 3,778,853 kronor, med, i jämnt krontal, 1,602,848 kronor.

35:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till munderingsutrustning å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 823,800 kronor.

36:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att upptaga ordinarie reservationslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,683,622 kronor, med, i jämnt krontal, 826,536 kronor.

Anslaget är i 1922 års riksstat upptaget med 1,683,622 kronor enligt följande fördelning:

Titel I. Kasernutredning.....	kronor	533,882: 40
Titel II. Förplägnadsutredning	»	572,239: 40
Titel III. Intendenturfordon	»	380,000: —
Titel IV. Skidmateriel	»	160,000: —
Titel V. Musikmateriel	»	37,500: —

Summa kronor 1,683,621: 80

eller i jämnt krontal 1,683,622 kronor.

Titel I. Kasernutredning.

Denna anslagstitel har beräknats efter ett belopp av 5 öre för man och dag.

Till förstärkning av de för anskaffning och underhåll av kasernutredning å ordinarie stat upptagna medel anvisades å tilläggsstat för år 1921 ett belopp, beräknat efter ett extra medelsbehov av 3 öre för man och dag.

För tiden 1 januari—30 juni 1923 har Eders Kungl. Maj:t ansett sig kunna räkna med en kostnad av 7 öre för man och tjänstgöringsdag.

Titel II. Förplägnadsutredning.

Kostnaderna för arméns förplägnadsutredning bestredos till och med år 1919 av ordinarie mathållningsanslaget. Sedan ifrågavarande utgiftsgrupp vid huvudtitelns omläggning hänförts till nu förevarande anslag, upptogs i den för detta anslags användande fastställda staten för vardera

av åren 1920 och 1921 ett belopp av 3 öre om dagen för varje man och 1 öre om dagen för varje häst för bestridande av hithörande utgifter.

Från och med innevarande år hava till anslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m. överflyttats utgifterna för, bland annat, anskaffning och underhåll av förplägnadsmaterielen i matinrättningarna, vilka utgifter tidigare gäldats av mathållningsanslaget. Samtidigt härmed har anslagstiteln till förplägnadsutredning för år 1922 upptagits efter en beräkningsgrund av 5 öre för man och dag samt 1 öre för häst och dag.

Å övergångsbudgeten har nu äskats medel för detta ändamål, varvid anslagsposten ansetts böra beräknas efter en kostnad av 5 öre för man och 1 öre för häst och tjänstgöringsdag.

Titel III. Intendenturfordon.

Under denna anslagstitel har, såsom förut nämnts, för innevarande år upptagits ett belopp av 380,000 kronor. Anslagsbehovet å övergångsbudgeten har av Eders Kungl. Maj:t ansetts kunna beräknas till hälften av denna summa eller 190,000 kronor.

Titel IV. Skidmateriel.

Under anslagstiteln till skidmateriel har för innevarande år upptagits ett belopp av 160,000 kronor. Hälften häraf eller 80,000 kronor har nu av Eders Kungl. Maj:t äskats å övergångsbudgeten.

Titel V. Musikmateriel.

Hälften av anslagsbeloppet för innevarande år eller 18,750 kronor har av Eders Kungl. Maj:t beräknats erforderligt för första halvåret 1923. Beloppet har emellertid ansetts kunna bestridas ur musikfonden.

Intendenturanslaget i sin helhet har av Eders Kungl. Maj:t nu föreslagits till $(314,310 + 242,226 + 190,000 + 80,000 =) 826,536$ kronor.

Mot den av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av medelsbehovet för första halvåret 1923 har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att det för skidmateriel avsedda beloppet, vilket i likhet med vad tidigare ägt rum beräknats efter för år 1918 gällande priser, bör kunna nedsättas från 80,000 till 60,000 kronor. Enligt riksdagens mening bör vidare av det under titel I beräknade beloppet en summa av i runt tal $(4,490,146 \times 0,02 =) 89,800$ kronor upptagas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m., nu 1,683,622 kronor, med, i jämnt krontal, 716,734 kronor.

37:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasernutredning, intendenturfordon m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 89,800 kronor.

38:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 34) har riksdagen till *inventarier i Södermanlands regementes kasernetablissemang* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

39:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, nu 2,305,316 kronor, med 2,650,000 kronor.

Anslagsbehovet för första halvåret 1923 har av Eders Kungl. Maj:t beräknats på följande sätt:

för bränsle	kronor 1,408,870: —
» lyse	» 459,162: —
» vatten	» 140,000: —
» renhållning	» 252,000: —
» tvätt	» 388,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 2,648,032: —

eller i avrundat tal 2,650,000 kronor.

Enligt riksdagens mening måste de priser å bränsle och lyse, varpå anslagsberäkningen till stor del grundar sig, anses ganska höga. Med hänsyn till att departementschefen redan väsentligt nedsatt det belopp, som av arméförvaltningen beräknats vara erforderligt, har riksdagen dock icke ansett sig böra ytterligare reducera den summa, som äskats. Dock synes å ordinarie stat böra uppföras allenast hälften av det för innevarande år beviljade anslagsbeloppet eller i runt tal 1,150,000 kronor, medan återstoden eller (2,650,000—1,150,000=) 1,500,000 anvisas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört får riksdagen i fråga om det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservations-

anslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt vid truppförbanden, nu 2,305,316 kronor, med 1,150,000 kronor.

40:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt* vid truppförbanden å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,500,000 kronor.

41:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till reparation, nu 934,350 kronor, med 567,500 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till reparation är i innevarande års riksstat upptaget med 934,350 kronor. Anslaget är beräknat sålunda:

Utgifter.

Inköp av reparationer och inlösen av tjänstehästar	kronor	890,000: —	
Transport-, rese- och diverse kostnader.....	»	165,750: —	
Omkostnader vid depåerna	»	25,000: —	
Å depå störtade reparationer	»	31,100: —	kronor 1,111,850: —

Inkomster.

Utrangerade stamhästar	kronor	87,500: —	
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar.....	»	90,000: —	» 177,500: —
Återstod, av riksdagen beviljade	kronor	934,350: —	

Eders Kungl. Maj:ts förslag innefattar, att inköp skall ske av 500 ersättningsreparationer till ett medelinköpspris av 1,000 kronor. I övrigt hava i huvudsak enahanda grunder vid anslaget beräkning vunnit tillämpning som hittills plägat användas, varvid å övergångsbudget dock endast upptagits omkring hälften av de för helt år förut beräknade beloppen under de särskilda anslagsposterna. Ersättning för uttrangerade hästar har dock icke ansetts böra upptagas å budgeten för ifrågavarande tid, enär sådan ersättning i allmänhet inflyter först på hösten.

Det nu äskade anslaget har beräknats på följande sätt:

	Kronor.	Summa kronor.
Utgifter.		
Inköp av remonter.		
500 ersättningsremonter à 1 000 kronor	500 000	—
Transport-, rese- och diverse kostnader.		
500 ersättningsremonter à 140 kronor	70 000	—
Omkostnader vid depåerna.		
5 remontdepåer	12 500	—
Å depå störtade remonter.		
10 remonter à 1 200 kronor	12 000	—
Summa kronor	—	594 500
Inkomster.		
Ersättning för till tjänstehästar uttagna stamhästar.		
18 under tiden 1 januari—30 juni 1923 uttagna hästar à 1 500 kronor	—	27 000
Återstod att av riksdagen beviljas kronor	—	567 500

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå remonteringsanslaget blivit av Eders Kungl. Maj:t beräknat.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till remontering, nu 934,350 kronor, med 567,500 kronor.

42:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 37) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,036,550 kronor, med, i jämnt krontal, 2,308,946 kronor.

Anslaget har under en följd av år beräknats efter ett medelrationspris av 1 krona för häst och dag utom för de vid remontdepåerna befintliga remonterna, för vilka beräknats en årlig utfodringskostnad av 309 kronor för varje remont. Efter kristidens inträde har emellertid denna beräkningsgrund visat sig för låg, varför särskilda förstärkningsanslag måst anvisas. Sålunda anvisades för år 1919 ett efter 50 öre och för år 1920 ett efter 1 krona för häst och dag beräknat förstärkningsanslag. För år 1921 lades till grund för beräkningen av förstärkningsanslaget ett extra medelsbehov av 75 öre för häst och dag.

Eders Kungl. Maj:t har ansett att för tiden 1 januari—30 juni 1923 bör beräknas en rationskostnad av 1 krona 30 öre för häst och dag. På grund härav har anslaget upptagits med 2,308,946 kronor.

Med ledning av de nuvarande priserna å fodervarumarknaden har riksdagen ansett sig för första halvåret 1923 kunna räkna med en till 1 krona 25 öre för häst och dag reducerad rationskostnad. Medelsbehovet under anslaget skulle härigenom komma att uppgå till 2,220,354 kronor.

Av samma skäl, som anförts beträffande mathållningsanslaget, har riksdagen icke ansett sig här böra göra en uppdelning av anslagsbeloppet å ordinarie och extra stat.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till furagering, nu 4,036,550 kronor, med, i jämnt krontal, 2,220,354 kronor.

43:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att för drift och underhåll av personautomobiler å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 34,500 kronor.

På därom av Eders Kungl. Maj:t gjord framställning anvisade 1919 års riksdag å extra stat för år 1920 ett förslagsanslag av 66,000 kronor till drift och underhåll av personautomobiler.

Anslaget var beräknat sålunda:

drift och underhåll av fälttelegrafkårens automobilpark	kronor	32,210: —
drift och underhåll av de vid övriga formationer och anstalter befintliga 11 personautomobilerna	»	33,000: —
drift och underhåll av en motorcykel vid Gottlands trupper	»	200: —
extra kostnader för chaufför och garagehyra vid arméförvaltningens sjukvårdsstyrelse	»	2,400: —
	Summa kronor	65,810: —

eller i runt tal 66,000 kronor.

Jämväl för åren 1921 och 1922 anvisades för ifrågavarande ändamål extra anslag å samma belopp, 66,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu begärt medel för drift och underhåll av ytterligare en såsom gåva överlämnad automobil, avsedd för första arméfördelningen.

Med stöd av 46 § riksdagsordningen har riksdagens vederbörande utskott infortrat arméförvaltningens yttrande rörande användningen av de personautomobiler, som för närvarande funnes i bruk, ävensom rörande de besparingar å andra anslag under fjärde huvudtiteln, som genom användningen av dessa automobiler kunde uppstå.

Av de uppgifter, utskottet sålunda införskaffat, vill det synas, som

om alltför stora kostnader åsamkades statsverket genom dessa automobiler, utan att i allmänhet motsvarande nytta och fördelar ernåddes. Det synes jämväl riksdagen mindre lämpligt, att staten tillhandahåller vissa högre officerare samtidigt automobil och tjänstehäst.

Riksdagen har med hänsyn härtill ansett sig böra begära en fullständig utredning rörande behovet och användningen av ifrågakvarande automobiler, huruvida statens nuvarande kostnader för dem kunna anses uppvägas av motsvarande fördelar, samt om icke kostnaderna för de tjänsteresor, vid vilka dessa automobiler komma till användning, skulle kunna nedbringas genom användandet av andra fortskaffningsmedel.

På grund av vad riksdagen sålunda anfört, har riksdagen icke ansett sig böra anvisa medel till underhåll och drift av ytterligare en automobil. Anslagsbehovet lärers alltså kunna för första halvåret 1923 begränsas till 33,000 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *drift och underhåll av personautomobiler* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 under fjärde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 33,000 kronor.

44:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,822,463 kronor, med 701,321 kronor.

Förevarande anslag har för år 1922 beräknats på följande sätt:

Titel I.	Hästlega.....	kronor	675,860:—
Titel II.	Befälsövningar.....	»	53,100:—
Titel III.	Vinterövningar.....	»	374,500:—
Titel IV.	Truppförbandens övningar.....	»	719,003:—
			Summa kronor 1,822,463:—

Till förstärkning av förevarande anslag anvisade riksdagen å tilläggsstat för år 1921 ett förslagsanslag, högst, 1,142,268 kronor. Därjämte medgav riksdagen, att för samma ändamål finge under år 1921 disponeras ännu icke i anspråk tagna medel under det till förstärkning av reservationsanslaget till lega av hästar för truppförbandens övningar å extra stat för år 1919 anvisade förslagsanslag, högst, 700,000 kronor.

Titel I har av Eders Kungl. Maj:t beräknats efter en lejningskostnad av 6 kronor per dag.

Anslaget i sin helhet har av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas på följande sätt:

	Kronor.	Summa kronor.
I. Hästlega.		
Infanteriet.		
28 infanteriregementen	4 680	7 140
28 " "	2 460	
Kavalleriet.		
8 kavalleriregementen	360	360
Artilleriet.		
10 artilleritruppförband m. fl.	26 472	35 530
10 " " " "	9 058	
Ingenjörtrupperna.		
5 ingenjörtruppförband	14 400	46 091
5 " "	31 691	
Trängen.		
6 trängkärer	—	2 250
Intendenturtrupperna		
	—	2 000
Gottgörelse för hästlega enligt särskild föreskrift, förslagsvis	—	5 000
Säger för hästlega	—	98 371
II. Befälsövningar	—	67 100
III. Vinterövningar	—	300 000
IV. Truppförbandens övriga övningar vid:		
artilleriet	29 000	
fortifikationen	73 850	
övriga truppslag ävensom för samtliga truppslag gemensamma kostnader	133 000	235 850
Summa kronor	—	701 321

Å den förut under anslaget upptagna titel V, Frivilliga övningar med landstormen, hava några medel icke av Eders Kungl. Maj:t åskats.

Mot den av Eders Kungl. Maj:t verkställda beräkningen av medelsbehovet under övningsanslaget har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att i fråga om titel I, Hästlega, lejningskostnaden synes kunna på grund av den stora hästtillgången inom landet sänkas från 6 till 4 kronor per dag. En reduktion av anslaget med 15,304 kronor kan härigenom åstadkommas.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till truppförbandens övningar, nu 1,822,463 kronor, med 686,017 kronor.

45:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 40) har riksdagen för anordnande av *vinterrekrytskola vid Södra skånska infanteriregementet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 20,000 kronor.

46:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 41) har riksdagen till förhyrande av *sjötransportmateriel för Karlskrona och Vaxholms grenadjärregementens övningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 33,000 kronor.

47:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar, nu 640,000 kronor, med 100,000 kronor.

Detta anslag, som för innevarande år är upptaget med 640,000 kronor, har med hänsyn till att endast vissa fältövningar äga rum under första halvåret ansetts kunna å övergångsbudgeten beräknas med ett belopp av endast 100,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till fält- och fälttjänstövningar, nu 640,000 kronor, med 100,000 kronor.

48:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 43) har riksdagen för anordnande av *flygövningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 230,450 kronor.

49:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 44) att till förtenning av kokvagnskittlar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 74,000 kronor.

Ifrågavarande anslag är avsett för förtenning och ommålning av kokvagnskittlar av stålplåt, vilka tillverkats under kristiden och nu vore i behov av reparation.

Riksdagen anser det synnerligen tvivelaktigt om ett omförtennande av ifrågavarande kokkittlar av stålplåt kan vara ändamålsenligt. Det synes därför böra tagas under övervägande, huruvida icke kittlar av mera varaktigt material i stället böra anskaffas, varigenom underhållskostnaderna kunna nedbringas. Emellertid torde det få ankomma på Eders Kungl. Maj:t att närmare pröva dessa frågor. Det nu begärda beloppet har riksdagen ansett böra ställas till förfogande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen till *kokvagnskittlar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 74,000 kronor.

E. Sjukvård m. m.

50:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 45) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 601,720 kronor, med 389,010 kronor.

Sjukvårdsanslaget är för innevarande år beräknat på följande sätt:

Titel I.	Sjukvård i allmänhet	kronor	213,553: —
Titel II.	Sanatorievård åt personal vid armén	»	100,000: —
Titel III.	Tandvård	»	46,050: —
Titel IV.	Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	»	51,000: —
Titel V.	Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	»	57,650: —
Titel VI.	Veterinärvård	»	133,467: —
<hr style="border: none; border-top: 1px solid black; margin: 5px 0;"/>			
Summa kronor			601,720: —

Till grund för beräkningen av titel I, Sjukvård i allmänhet, har alltsedan år 1910 legat ett belopp av 2 öre för man och dag. Till förstärkning av de under anslagstiteln upptagna medel har å tilläggsstat för år 1921 anvisats ett belopp, beräknat efter ett extra medelsbehov av 1,5 öre för man och dag.

Enligt Eders Kungl. Maj:ts förslag skulle medelsbehovet å övergångsbudgeten upptagas efter en beräkningsgrund av 3,5 öre för man och dag.

Under titel II, Sanatorievård, har ansetts böra beräknas hälften av det för innevarande år anvisade beloppet.

Å titlarna III, Tandvård, och IV, Ögonsjukvård, har Eders Kungl. Maj:t på grund av att ett mindre antal värnpliktiga äro i tjänstgöring under första än under andra halvåret ansett medelsbehovet böra beräknas till $\frac{1}{3}$ av årsbeloppet för innevarande år.

Under särskild titel har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit, att de till 50,000 kronor för år beräknade kostnaderna för läkarvård m. m. enligt § 23 officersavlöningsreglementet böra upptagas å anslaget. Å övergångsbudgeten har för detta ändamål äskats 25,000 kronor.

Titel VI, Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen, har för år 1922 upptagits sålunda:

Garnisonssjukhuset	i Stockholm	kronor	37,900: —
»	å Karlsborg	»	10,150: —
»	i Boden	»	9,600: —
<hr style="border: none; border-top: 1px solid black; margin: 5px 0;"/>			
Summa kronor			57,650: —

Till förstärkning av de två sista posterna har för år 1921 anvisats ett belopp av 8,900 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har beräknat medelsbehovet å övergångsbudgeten för denna titels vidkommande på följande sätt:

Garnisonssjukhuset i Stockholm	kronor	18,950: —
» å Karlsborg	»	6,775: —
» i Boden	»	7,550: —
	<u>Summa kronor</u>	<u>33,275: —</u>

Titel VIII, Veterinärvård, har från och med år 1910 beräknats efter 3,3 öre för häst och dag. Till förstärkning av de under förevarande titel upptagna medel har å tilläggsstat för år 1921 anvisats ett belopp, beräknat efter ett extra medelsbehov av 1,5 öre för häst och dag.

Eders Kungl. Maj:t har ansett att en kostnad av 4,8 öre per häst och dag bör läggas till grund för anslagspostens beräkning å övergångsbudgeten.

Sjukvårdsanslaget i sin helhet har beräknats sålunda:

Titel I. Sjukvård i allmänhet.....	kronor	157,155: 11
Titel II. Sanatorievård åt personal vid armén	»	50,000: —
Titel III. Tandvård	»	15,500: —
Titel IV. Ögonsjukvård och annan specialsjukvård	»	17,000: —
Titel V. Läkarvård m. m. enligt § 23 i officers- avlöningsreglementet.....	»	25,000: —
Titel VI. Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garnisonssjukhusen	»	33,275: —
Titel VII. Veterinärvård	»	91,078: 99
	<u>Summa kronor</u>	<u>389,009: 10</u>
	eller i avrundat tal	389,010 kronor

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot det sätt varpå medelsbehovet under sjukvårdsanslaget av Eders Kungl. Maj:t beräknats. Dock synes enligt riksdagens mening i enlighet med hittills tillämpade grunder en del av det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet böra uppföras såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Under sistnämnda anslag torde böra upptagas följande poster:

Sjukvård i allmänhet ($4,490,146 \times 0,015 =$)	kronor	67,352: 19
Underhåll och sjukvårdsmateriel m. m. vid garni- sonssjukhusen i avrundat tal	»	4,500: —
Veterinärvård ($1,897,479 \times 0,015 =$)	»	28,462: 19
	<u>Summa kronor</u>	<u>100,314: 38</u>

(avjämnat 100,300 kronor).

Under ordinarie sjukvårdsanslaget skulle följaktligen behöva anvisas (389,010—100,315 =) 288,695 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m., nu 601,720 kronor, med 288,695 kronor.

51:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till sjuk- och veterinärvård m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 100,300 kronor.

52:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 46) har riksdagen för bestridande av kostnaderna för *arméns bakteriologiska laboratorium* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 4,000 kronor.

53:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 47) har riksdagen av det för uppförande av *nytt sjukhus för Upplands artilleriregemente* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 350,000 kronor, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 87,500 kronor.

54:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 48) har riksdagen av det för verkställande av *om och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 1,073,000 kronor, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 175,000 kronor.

55:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) har riksdagen till befrämjande av det *frivilliga sjukvårdsväsendet i krig* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

F. Vapen och ammunition.

56:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 50) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., nu 3,512,583 kronor, med 3,200,000 kronor.

Ordinarie vapenanslaget är för innevarande år beräknat på följande sätt:

Tit. I. Artillerimateriel	kronor	382,480: —
Tit. II. Artilleriammunition	»	1,123,985: —

Tit. III. Materiel för målskjutningsövningar med artilleripjäser	kronor	57,000: —
Tit. IV. Handvapen- och kulsprutemateriel	»	279,022: —
Tit. V. Handvapen- och kulspruteammunition m. m.	»	1,484,515: —
Tit. VI. Materiel för målskjutningsövningar med handvapen och kulsprutor	»	185,581: —
	Summa kronor	3,512,583: —

Då anslaget är beräknat efter de före kristidens inträde rådande prisförhållandena, har detsamma under de senare åren befunnits för sitt ändamål otillräckligt. Riksdagen har därför anvisat särskilda förstärkningsanslag, uppgående för år 1917 till 600,000 kronor samt för vart och ett av åren 1918, 1919 och 1920 till 2,000,000 kronor. För år 1921 har anvisats dels ett förslagsanslag, högst, 2,943,000 kronor för säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk, vilket anslag till sin huvudsakliga del tjänat som förstärkning av de under titlarna II och V (ammunitionstitlarna) av ordinarie vapenanslaget anvisade medel, dels ock ett särskilt förstärkningsanslag å 541,000 kronor.

I nästlidet års statsverksproposition föreslog Eders Kungl. Maj:t riksdagen att till säkerställande av driften vid ammunitionsfabriken och Åkers krutbruk å extra stat för år 1922 anvisa ett förslagsanslag, högst, 2,893,000 kronor. På grund av inträffat prisfall nedsatte emellertid riksdagen anslagsbeloppet till 2,100,000 kronor.

För år 1923 har Eders Kungl. Maj:t beräknat anslagsbehovet under vapenanslaget till 6,400,000 kronor, i vilket belopp ingår kostnaden för ammunition till lätta kulsprutor med 250,000 kronor. Hälften av nyssnämnda belopp, 6,400,000 kronor, har nu av Eders Kungl. Maj:t äskats å övergångsbudgeten.

Mot beräkningen av anslagsbehovet har riksdagen icke funnit anledning till erinran. Enligt riksdagens mening bör dock icke hela det av Eders Kungl. Maj:t begärda beloppet uppföras å ordinarie stat. Allenast en summa motsvarande ungefärligen vad som enligt hittills följda grunder pläгат anvisas å ordinarie stat eller 1,760,000 kronor torde böra uppföras under det ordinarie anslaget. Återstoden av det äskade beloppet eller (3,200,000 — 1,760,000 =) 1,440,000 kronor torde böra anvisas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., nu 3,512,583 kronor, med 1,760,000 kronor.

57:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,440,000 kronor.

58:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 51) att för fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot vad Eders Kungl. Maj:t äskat för ifrågavarande ändamål. Huru stor del av anslaget, som bör disponeras för tillverkning av kulsprutemateriel respektive för gevärsstillverkning, torde Eders Kungl. Maj:t efter närmare prövning avgöra och har riksdagen velat framhålla, att den nu föreslagna fördelningen av anslagsmedlen i detta hänseende icke bör vara bindande.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för *fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprutemateriel* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 550,000 kronor.

59:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna av hemlig natur, för *anskaffning av gasskydd* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 150,000 kronor.

G. Byggnader och ingenjörmateriel.

60:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 53) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,065,700 kronor, med 2,088,000 kronor.

Riksdagen, som icke har något att erinra i fråga om storleken av de medel, vilka av Eders Kungl. Maj:t nu äskats under ifrågavarande anslag, har dock ansett, att det ordinarie anslaget bör för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptagas med halva det av Eders Kungl. Maj:t äskade beloppet eller med 1,044,000 kronor. Resten av beloppet synes böra upptagas såsom förslagsanslag, högst, till förstärkning av det ordinarie anslaget och anvisas å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Riksdagen får i fråga om det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, nu 2,065,700 kronor, med 1,044,000 kronor.

61:o) I anslutning till vad riksdagen under näst föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie*

reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor å extra stat för tiden den 1 januari—den 30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst 1,044,000 kronor.

62:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 54) att för underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i Boden å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 2,100 kronor.

För vart och ett av åren 1920—1922 har riksdagen för ifrågasvarande ändamål anvisat ett belopp av 4,200 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *underhåll av maskinella anordningar vid vätgasverket i Boden* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 2,100 kronor.

63:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 55) att för elektrifiering av Vendes artilleriregementes kasernetablissemang å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

Vendes artilleriregementes kasernetablissemang i Kristianstad har alltsedan etablissemangets uppförande varit försett med gasbelysning.

En elektrifiering av kasernetablissemang skulle, enligt vad departementschefen meddelat, medföra en årlig besparing av 37,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får — under framhållande av att jämväl riksdagens år 1921 församlade revisorer påpekat önskvärdheten av förändrade belysningsanordningar vid detta kasernetablissemang — anmäla, att riksdagen för *elektrifiering av Vendes artilleriregementes kasernetablissemang* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

64:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 56) att under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken ingenjörmateriel uppförda ordinarie reservationsanslaget, under rubriken ingenjörmateriel utom flygmateriel uppföra ett ordinarie reservationsanslag å 86,600 kronor.

Anslaget, som uppfördes i riksstaten i sammanhang med den från och med år 1920 genomförda förändrade anslagsuppställningen under fjärde huvudtiteln och som beräknats efter de före kristidens inträde rådande prisförhållandena, har för vart och ett av åren 1920, 1921 och 1922 upptagits med 124,100 kronor. Av detta belopp hava 37,500 kronor beräknats för underhåll av flygmaterielen. För sistnämnda ändamål hava därjämte medel å extra stat av riksdagen anvisats. Till för-

stärkning av de för den övriga ingenjörmaterielen å ordinarie stat beräknade medel, $(124,100 - 37,500 =)$ 86,600 kronor, har riksdagen å tilläggsstat för åren 1920 och 1921 anvisat respektive 103,920 kronor och 86,600 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har nu äskat medel för ingenjörmaterielens underhåll m. m., dock med undantag för flygmaterielen, och därvid beräknat medelsbehovet å övergångsbudgeten till 86,600 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot storleken av de äskade medlen, har dock ansett en uppdelning av beloppet å ordinarie och extra stat med hälften å vardera i enlighet med för år 1921 tillämpade grunder böra vidtagas.

Beträffande förevarande anslag får riksdagen anmäla, att riksdagen under riksstatens fjärde huvudtitel, med uteslutande av det under rubriken ingenjörmateriel uppförda ordinarie reservationsanslaget, under rubriken ingenjörmateriel utom flygmateriel uppfört ett ordinarie reservationsanslag å 43,300 kronor.

65:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till ingenjörmateriel utom flygmateriel* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 43,300 kronor.

66:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för underhåll av flygmaterielen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 268,750 kronor.

Såsom under näst föregående punkt omnämnts, har Eders Kungl. Maj:t ansett, att de under ordinarie anslaget till ingenjörmateriel beräknade medel för underhåll av flygmaterielen, 37,500 kronor, böra utbrytas och jämte övriga för flygmaterielen erforderliga medel sammanföras under ett särskilt anslag.

Då förenämnda belopp å 37,500 kronor visat sig otillräckligt för sitt ändamål, har riksdagen under de senare åren å extra stat anvisat särskilda medel för underhåll av flygmaterielen. För år 1922 anvisades sålunda för ändamålet ett reservationsanslag av 500,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t nu äskade beloppet, 268,750 kronor, utgör hälften av de medel, som för innevarande år upptagits för ifrågasvarande materiels underhåll eller $(37,500 + 500,000 =)$ 537,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen må för *underhåll av flygmaterielen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 268,750 kronor.

67:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 58) har riksdagen av det för anskaffning av *förlag av materialier för flygplantillverkning* utav 1921 års riksdag beviljade anslag, 60,000 kronor, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat ett belopp av 15,000 kronor.

H. Diverse.

68:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 59) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering utan angivet belopp.

69:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 60) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 615,000 kronor, med halva beloppet eller 307,500 kronor.

70:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 61) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 200,000 kronor, med halva beloppet eller 100,000 kronor.

71:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen för vart och ett av åren 1919—1922 beviljat ett extra anslag av 100,000 kronor för beredande av semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare.

För första halvåret 1923 har $\frac{2}{5}$ av detta belopp eller 40,000 kronor ansetts bliva tillfyllest.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för beredande av *semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 40,000 kronor.

III. Sjöförsvaret.

A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.

72:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen

dels godkänt det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 13

april 1922 fogade förslag till stat för marinförvaltningen att tillämpas under tiden 1 januari—30 juni 1923,

dels ock upptagit ordinarie förslagsanslaget till marinförvaltningen, nu 222,670 kronor med halva beloppet eller 111,335 kronor.

73:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 64) att till upprätthållande av marinförvaltningens verksamhet å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 32,500 kronor.

Å extra stat för år 1922 finnes uppfört ett förslagsanslag, högst, 65,000 kronor till förstärkning av arbetskrafterna i marinförvaltningen m. m. Hälften härav har nu ansetts böra upptagas å övergångsbudgeten.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till upprätthållande av *marinförvaltningens verksamhet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 32,500 kronor.

74:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till avlöning till personal vid kårer och stater m. fl., nu 15,903,000 kronor, med 7,868,000 kronor.

75:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

I riksstaten för år 1922 finnes å extra stat uppfört ett förslagsanslag, högst, 80,000 kronor för anställande av extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna. Hälften härav har äskats å övergångsbudgeten.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för anställande av *extra biträden å flottans stationer och inom kustfästningarna* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 40,000 kronor.

76:o I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 67) har riksdagen till beredande, i enlighet med de i statsrådsprotokollet över finansärenden den 7 januari 1922 angivna grunder, av *extra lönetillägg* åt vissa betjante, som åtnjuta avlöning från sjöförsvarets medel, å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 100 kronor.

77:o På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen

dels medgivit, att marindirektören av 1:a graden i flottan C. E. Richson och flaggkvartermannen i marinen A. G. Sjöqvist må för tiden 1 januari—30 juni 1923 uppbära personliga lönetillägg i enlighet med

de grunder, som av departementschefen i statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 13 april 1922 tillstyrkts;

dels ock till beredande av *personliga lönetillägg* under omförmälda tid åt Richson och Sjöqvist å extra stat för tiden 1 januari — 30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 1,500 kronor.

78:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 69) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 166,650 kronor, med 66,400 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget är beräknat på följande sätt:

I. Rekryteringsmedel	kronor	47,200: —
II. Avskedspremier	»	11,000: —
III. Civilanställning	»	8,200: —
	Summa kronor	66,400: —

Riksdagen, som icke funnit anledning till erinran mot det sätt, varpå anslaget beräknats, får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till rekryteringskostnader, nu 166,650 kronor, med 66,400 kronor.

79:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 39,111 kronor, med halva beloppet, eller i avjämnat tal, 19,555 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till marinens reservstat, nu 39,111 kronor, med halva beloppet, eller i avjämnat tal, 19,555 kronor.

80:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen, med godkännande av det vid statsrådsprotokollet över försvarsärenden den 13 april 1922 fogade förslag till stat för marinens reservpersonal, upptagit ordinarie förslagsanslaget till marinens reservpersonal, nu 119,017 kronor, med 54,182 kronor.

81:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 72) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till rese- och traktamentspenningar, nu 100,000 kronor, med halva beloppet eller 50,000 kronor.

82:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för bestridande av kostnaderna för höjning av dagtraktamenten å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

För höjning av dagtraktamentena finnes å extra stat för år 1922

under fjärde huvudtiteln, avd. Sjöförsvaret, upptaget ett förslagsanslag av 30,000 kronor.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för bestridande av kostnaderna för *höjning av dagtraktamenten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 15,000 kronor.

83:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till flyttningsersättning, nu 45,000 kronor, med 12,500 kronor.

84:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 75) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till resestipendier utan angivet belopp.

B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.

85:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 520,000 kronor, med 274,800 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag är uppgjort med hänsyn tagen till den förkortning av utbildningstiden för värnpliktiga av 1922 års klass, som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits och numera av riksdagen beslutats.

Av det äskade anslaget har beräknats 269,631 kronor för penningbidrag och 5,181 kronor för penningtillskott.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts beräkning av förevarande anslag, får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till penningbidrag och penningtillskott, nu 520,000 kronor, med 274,800 kronor.

86:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 77) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till understöd åt vissa värnpliktigas familjer, nu 20,000 kronor, med halva beloppet eller 10,000 kronor.

87:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 78) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., nu 75,000 kronor, med halva beloppet eller 37,500 kronor.

C. Undervisning, understöd, expenser m. m.

88:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 79) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till undervisningsmate-

riel samt undervisningsanstalter m. m., nu 20,621 kronor, med 9,410 kronor.

89:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 80) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till understöd åt föreningar, nu 21,550 kronor, med halva beloppet eller 10,775 kronor.

90:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 81) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 325,000 kronor, med 212,000 kronor.

Från ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m. skola från och med år 1922 bestridas samtliga expensutgifter, utom tryckningskostnader, samt utgifter för uppvärmning, belysning, renhållning och tvätt.

I statsverkspropositionen till 1921 års riksdag hemställde Eders Kungl. Maj:t, att anslaget för år 1922 måtte upptagas till ett belopp av 343,525 kronor.

Enligt den beräkning av anslaget, som av Eders Kungl. Maj:t förelades 1921 års riksdag, skulle detsamma fördelas å tre särskilda titlar sålunda:

Titel I. Skrivmaterialier och expenser m. m.....	kronor	261,300: —
Titel II. Hyra, eldning, belysning och städning ävensom telefonabonnemang och skrivmaterialier vid sjörellföringsexpeditionerna	»	15,000: —
Titel III. Hyra av vissa expediti- m. fl. lokaler	»	67,225: —
		<hr/>
	eller tillhopa kronor	343,525: —

Anslaget nedsattes emellertid av riksdagen till 325,000 kronor på grund av inträffat prisfall.

Vid beräkningen av medelsbehovet å övergångsbudgeten har Eders Kungl. Maj:t utgått från det nuvarande anslagsbeloppet, vilket ansetts böra förstärkas med 100,000 kronor för år. I enlighet härmed har för första halvåret 1923 äskats ett anslag av $\left(\frac{325,000+100,000}{2}=\right)$ 212,500 kronor eller i avjämnat tal 212,000 kronor.

För anslagets förstärkning för innevarande år har äskats ett belopp av 100,000 kronor.

Mot vad Eders Kungl. Maj:t sålunda föreslagit har riksdagen icke funnit anledning till annan erinran än att det såsom förstärkning avsedda beloppet bör anvisas å extra stat. Under det ordinarie expensanslaget torde alltså böra anvisas $\left(\frac{325,000}{2}=\right)$ 162,500 kronor och såsom förstärkningsanslag upptagas 50,000 kronor.

I samband med behandlingen av detta anslag har riksdagen ansett sig böra beröra följande spörsmål.

Riksdagen har vid tidigare tillfällen fäst uppmärksamheten på vissa mera avsevärda olikheter i beräkningssättet för å ena sidan anslag avsedda för lantförsvaret och å andra sidan motsvarande anslag under sjöförsvaret ävensom framhållit, att anslagsberäkningen borde, såvitt möjligt, göras efter enhetliga och likartade grunder. Särskilt har det hos riksdagen — då det är av synnerlig vikt att vid handhavandet av anvisade medel den noggrannaste hushållning äger rum och då denna synpunkt i högre grad torde iakttagas med anslag av reservationsanslags natur — icke kunnat undgå att väcka betänkligheter, att åtskilliga av sjöförsvarets större ordinarie anslag äro förslagsanslag, oaktat motsvarande anslag för lantförsvarets del hava reservationsanslags natur. Så är enligt vad riksdagen funnit förhållandet såväl med förevarande anslag, expensanslaget, som med bränsleanslaget, sjukvårdsanslaget och anslaget till utgivande av läroböcker m. m. Av de senaste årens budgetredovisningar framgår, att dessa anslag för sjöförsvaret i allmänhet överskridits i mycket stor utsträckning. Ehuru väl detta till stor del haft sin orsak i prisökningen under kristiden, till mötande av vilken någon anslagsförstärkning här i allmänhet icke ägt rum, synas dock utgifterna under dessa anslag för sjöförsvarets vidkommande hava varit proportionsvis större än i fråga om lantförsvarets.

Såväl ur synpunkten att erhålla fjärde huvudtiteln uppställd efter ensartade grunder, som ock med hänsyn till nödvändigheten att åstadkomma en ekonomisk hushållning med anslagsmedlen anser sig därför riksdagen böra framhålla angelägenheten av att varandra motsvarande anslag för lant- och sjöförsvaret erhålla samma anslagsbeteckning. Då emellertid en dylik förändring torde kräva en omräkning av vissa anslag, vilken riksdagen saknar möjlighet att verkställa, har riksdagen härmed velat uttala önskvärdenheten av att Eders Kungl. Maj:t vidtager åtgärder i nu angivet syfte.

Riksdagen får beträffande förevarande ordinarie anslag anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m., nu 325,000 kronor, med 162,500 kronor.

91:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 50,000 kronor.

92:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 80,602 kronor, med 40,354 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader är avsett för bestridande av samtliga kostnader för tryckning av blanketter, reglementen, instruktioner, beskrivningar och läroböcker m. m.

Anslaget är i riksstaten för år 1922 upptaget med ett belopp av 80,602 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förslag och för jämnande av huvudtitelns slutsumma upptagit ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 80,602 kronor, med 40,353 kronor.

93:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 83) har riksdagen till understödjande av *biblioteksverksamheten för underbefäl och manskap vid marinen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 4,100 kronor.

94:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 84) har riksdagen till *fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 2,500 kronor.

D. Förplägnad, beklädnad m. m.

95:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 85) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,300,000 kronor, med 1,777,200 kronor.

Portionskostnaden i land för innevarande år och första halvåret 1923 har av Eders Kungl. Maj:t ansetts böra upptagas efter ett pris av 1 krona, respektive 90 öre. För portionen ombord har för år 1922 1 krona 90 öre och för år 1923 1 krona 70 öre ansetts böra beräknas.

Enligt dessa beräkningsgrunder skulle för innevarande år utöver redan anvisade medel erfordras ytterligare 1,479,800 kronor, vilket belopp äskats å tilläggsstat för innevarande år.

Med utgångspunkt från det beräknade antalet tjänstgöringsdagar för tiden 1 januari—30 juni år 1923 har för samma tid äskats ett belopp av 1,777,200 kronor.

Någon uppdelning av förevarande anslag å ordinarie och extra stat synes riksdagen av skäl, som angivits vid behandlingen av arméns mat-hållningsanslag, icke behöva förekomma.

Med skrivelse den 8 mars 1922 har departementschefen till riksdagens vederbörande utskott överlämnat en framställning från marinförvaltningen rörande överförande av ett belopp av 86,870 kronor, motsvarande kostnaden för portionsersättning till vissa underofficerare, från förplägnadsanslaget till ordinarie anslaget till flottans krigsberedskap och övningar för första halvåret 1923. I anledning härav har riksdagen ansett sig böra vidtaga den begärda omföringen. Förplägnadsanslaget kommer härigenom att minskas till 1,690,330 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till förplägnad, nu 2,300,000 kronor, med 1,690,330 kronor.

96:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 86) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 1,076,040 kronor, med 931,100 kronor.

För stammanskapets beklädnad hava för första halvåret 1923 beräknats följande kostnader:

vid sjömanskåren	80 öre per dag
» skeppsgossekåren	67 » » »
» kustartilleriet	80 » » »

För de värnpliktiga hava för samma tid beräknats följande beklädnadskostnader:

vid flottan	57 öre per dag
» kustartilleriet	50 » » »

På grundval av dessa beräkningar har medelsbehovet under anslaget å övergångsbudgeten upptagits till 931,100 kronor.

För innevarande år har en förstärkning av det ordinarie anslaget ansetts erforderlig, varvid ovan angivna dagskostnad för stammanskapet tillämpats, medan för de värnpliktiga beräknats, vid flottan 62 öre och vid kustartilleriet 57 öre. I enlighet härmed har förstärkningsanslaget för innevarande år ansetts böra upptagas med 768,700 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att i fråga om det för första halvåret 1923 beräknade beloppet $\frac{1}{3}$ därav, i runt tal 310,000 kronor, synes böra uppföras såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Beträffande förevarande ordinarie anslag får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till beklädnad, nu 1,076,040 kronor, med 621,100 kronor.

97:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkning av ordinarie

reservationsanslaget till beklädnad å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 310,000 kronor.

98:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 133,886 kronor, med 107,400 kronor.

Kostnaderna för sängservis och inkasernering hava för första halvåret 1923 beräknats till 7 öre per tjänstgöringsdag, vartill kommer kostnaden för kaserninventariers underhåll m. m. Medelsbehovet för nämnda tid har med ledning härav upptagits till 107,400 kronor.

Såsom förstärkning till innevarande års anslag har äskats ett belopp av 46,860 kronor.

Riksdagen har icke funnit annan anledning till erinran mot vad som av Eders Kungl. Maj:t föreslagits än att av det för första halvåret 1923 äskade beloppet omkring 25 procent eller i avrundat tal 30,000 kronor torde böra uppföras såsom anslagsförstärkning å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., nu 133,886 kronor, med 77,400 kronor.

99:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 30,000 kronor.

100:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 88) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 625,085 kronor, med 577,600 kronor.

Anslaget, som första gången uppförts i riksstaten för år 1922, är i nämnda års riksstat upptaget med ett belopp av 625,085 kronor.

Under anslaget äro sammanförda följande poster från förutvarande anslag, nämligen

anslaget till sjökrigshögskolan.....	kronor	1,275: —
» » sjökrigsskolan.....	»	1,745: —
» » beklädnad åt sjömans- och skeppsgosse- kårerne.....	»	20,000: —
» » naturaunderhåll åt personal vid flottan	»	150,325: —
» » naturaunderhåll åt personal vid kust- artilleriet.....	»	42,000: —

anslaget till sjukvård för marinen	kronor	10,000: —
» » uppvärmning, belysning, renhållning samt tvätt- och badinrättningar	»	397,240: —
» » arvoden åt vid skeppsgossekåren i Marstrand anställda personer m. m.	»	2,500: —
	Summa kronor	625,085: —

För första halvåret 1923 har medelsbehovet uppskattats till 577,600 kronor, varvid räknats med en förhöjning av 100 procent å 1913 års priser.

Å tilläggsstat för år 1922 har äskats ett förstärkningsbelopp, beräknat efter enahanda grund.

På grund av numera inträffat ytterligare prisfall har riksdagen funnit en nedsättning av anslaget å övergångsbudgeten till 500,000 kronor kunna ske. Härav synas 150,000 kronor böra upptagas såsom anslagsförstärkning å extra stat.

I övrigt har riksdagen icke funnit anledning till erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., nu 625,085 kronor, med 350,000 kronor.

101:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 150,000 kronor.

E. Övningar.

102:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 89) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 4,027,000 kronor, med 2,118,150 kronor.

Sedan år 1920 har anslaget i riksstaten varit upptaget med 4,027,000 kronor. Därtill hava kommit förstärkningsanslag för täckande av de ökade kostnader för kol, olja och ammunition m. m., som betingats av inträffade prisstegringar.

Till förstärkning av anslaget för år 1921 blevo sålunda beviljade två förslagsanslag, högst, det ena av 1920 års riksdag å 20 % av det ordinarie anslaget eller 805,000 kronor, det andra av 1921 års riksdag

å 700,000 kronor. Sammanlagt voro alltså för ändamålet under år 1921 tillgängliga (4,027,000+805,000+700,000 =) 5,532,000 kronor.

Av samtliga övningskostnader för år 1923 hava 45 procent beräknats falla på första halvåret. Dessa kostnader hava beräknats till 2,118,150 kronor.

Såsom riksdagen under punkt 95:o) framhållit, bör till detta anslag från förplägnadsanslaget överföras ett belopp av 86,870 kronor, varigenom medelsbehovet skulle komma att uppgå till 2,205,020 kronor för första halvåret 1923.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att i huvudsaklig överensstämmelse med hittills följda grunder en uppdelning av beloppet å ordinarie och extra stat bör ske. Såsom ordinarie anslag synes böra upptagas ett belopp av 1,870,020 kronor och såsom förstärkningsanslag å extra stat 335,000 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, nu 4,027,000 kronor, med 1,870,020 kronor.

103:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 335,000 kronor.

104:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 90) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 495,200 kronor, med 207,700 kronor.

Reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar var i rikstaten för år 1921 upptaget med ett belopp av 485,700 kronor. Härtill kom ett till förstärkning av anslaget å tilläggsstat för samma år anvisat belopp av 340,000 kronor.

För år 1922 är anslaget upptaget med 495,200 kronor. Däri ingår ett belopp av 3,000 kronor, som till anslaget överflyttats från annat anslag i sammanhang med den omläggning av förevarande avdelning av huvudtiteln, som ägt rum från och med år 1922.

Under detta anslag har för år 1923 beräknats ett medelsbehov av 782,100 kronor. Av detta belopp beräknas 26 procent eller 207,700 kronor bliva erforderligt för tiden 1 januari—30 juni 1923.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att en uppdelning av anslaget å ordinarie och extra stat synes böra ske. Härvid synes 26 procent av det ordinarie anslaget för innevarande år 495,200 kronor eller i runt tal 128,700

kronor böra upptagas å ordinarie stat, medan återstoden av det äskade beloppet, (207,700 — 128,700 =) 79,000 kronor anvisas såsom förstärkningsanslag å extra stat.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar, nu 495,200 kronor, med 128,700 kronor.

105:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets krigsberedskap och övningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 79,000 kronor.

106:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 91) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till krigsövningar vid kustfästningarna, nu 20,000 kronor, med 6,700 kronor.

107:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 92) har riksdagen till *lega och furagering m. m. för hästar vid kustartilleriet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 25,000 kronor.

F. Sjukvård.

108:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 93) att upptaga ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 119,670 kronor, med 60,000 kronor.

Ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen är i riksstaten för år 1922 upptaget med ett belopp av 119,670 kronor.

På grund av den höga prisnivån ävensom ökad sjukvård i anledning av influensaepidemier hava under de senaste åren betydande överbetalningar ägt rum å ifrågavarande anslag.

Å övergångsbudgeten har äskats omkring hälften av det för år 1922 beräknade årsbeloppet.

Riksdagen, som icke ansett sig nu böra vidtaga någon ändring i det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna anslagsbeloppet, får anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till sjukvård för marinen, nu 119,670 kronor, med 60,000 kronor.

G. Flytande materiel och byggnader.

109:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 94) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,920,000 kronor, med 2,884,700 kronor.

Sammanlagt voro för år 1921 för flottans nybyggnad och underhåll tillgängliga följande medel:

ordinarie anslag	kronor 2,945,050: —
förstärkningsanslag	» 589,010: —
förstärkningsanslag på tilläggsstat	» 3,000,000: —
	<hr/>
	Summa kronor 6,534,060: —

Å 1922 års stat har nästlidet års riksdag anvisat dels såsom ordinarie anslag 2,920,000 kronor, dels ock såsom extra anslag till förstärkning av det ordinarie anslaget 600,000 kronor.

Med utgångspunkt från sammanlagda beloppet av de medel, som ställts till förfogande för år 1922, har Eders Kungl. Maj:t beräknat medelsbehovet för första halvåret 1923 till 3,260,000 kronor, vilket belopp dock ansetts kunna minskas med följande poster:

underhålls- m. fl. kostnader för flygmaterielen	kronor 175,000: —
underhållskostnader för byggnader vid Göteborgs örlogsdepå	» 4,800: —
personalminskning vid varven	» 25,000: —
utrangering av äldre fartyg	» 150,000: —
minskade underhållskostnader genom vissa fartygs uppläggning	» 20,500: —
	<hr/>
	Summa kronor 375,300: —

Anslagsbehovet har av Eders Kungl. Maj:t beräknats till (3,260,000 — 375,300 =) 2,884,700 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att en uppdelning av anslagsbeloppet å ordinarie och extra stat bör ske. Det ordinarie anslaget synes därvid lämpligen kunna upptagas med 1,384,700 kronor och förstärkningsanslaget med 1,500,000 kronor.

I övrigt får riksdagen i fråga om detta anslag erinra om vad riksdagen i sin skrivelse nr 69 punkt 3:o) anför.

Beträffande det ordinarie underhållsanslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, nu 2,920,000 kronor, med 1,384,700 kronor.

110:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anförd får riksdagen anmäla, att riksdagen till förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll å extra

stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,500,000 kronor.

111:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 95) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., nu 319,850 kronor, med 300,000 kronor.

Förevarande anslag är i riksstaten för innevarande år upptaget med 319,850 kronor. För år 1923 har medelsbehovet under anslaget beräknats till 333,100 kronor, i vilket belopp ingå 3,650 kronor för nyttkomna anläggningars underhåll samt 9,600 kronor för underhåll av byggnader vid Göteborgs örlogsdepå, vilket underhåll tidigare bestritts av flottans underhållsanslag. Dessutom har Eders Kungl. Maj:t ansett anslaget böra för år 1923 förstärkas med 80 procent och för innevarande år med 20 procent.

Å övergångsbudgeten har äskats $\left(\frac{333,100}{2} \times 1,8 =\right)$ i runt tal 300,000 kronor och å tilläggsstat för innevarande år $(319,850 \times 0,2 =)$ i runt tal 65,000 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att det såsom förstärkning av anslaget för första halvåret 1923 upptagna beloppet av 80 procent av den beräknade ordinarie anslagssumman bör kunna reduceras till 70 procent och upptagas såsom särskilt förstärkningsanslag å extra stat. Å ordinarie stat synes alltså böra upptagas 166,550 kronor och å extra stat i runt tal 120,000 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., nu 319,850 kronor, med 166,550 kronor.

112:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 120,000 kronor.

113:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 96) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 373,240 kronor, med 302,000 kronor.

Eders Kungl. Maj:t har för första halvåret 1923 äskat ett belopp av 302,000 kronor, vari inräknats en förstärkning av det ordinarie anslaget med 60 procent. Å tilläggsstat för innevarande år har ansetts böra anvisas ett anslag av 224,000 kronor till förstärkning, likaledes med 60 procent, av det ordinarie anslaget.

Enligt riksdagens mening bör en uppdelning av anslaget ske, så att hälften av det utav Eders Kungl. Maj:ts till 377,516 kronor för helt år uppskattade ordinarie anslagsbehovet eller 188,750 kronor anvisas under nu förevarande anslagstitel, medan förstärkningsanslaget, med i runt tal 110,000 kronor, anvisas å extra stat.

I övrigt har Eders Kungl. Maj:ts förslag icke givit riksdagen anledning till erinran.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., nu 373,240 kronor, med 188,750 kronor.

114:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört, får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m.* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 110,000 kronor.

115:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 97) har riksdagen för utförande av vissa *elektriska anläggningar inom Vaxholms fästning och på Rindön* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 75,000 kronor.

H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.

116:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 98) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till skjut- och materieförsök samt inskjutning av kanoner, nu 50,000 kronor, med halva beloppet eller 25,000 kronor.

117:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 99) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag till *jagares förseende med luftkanoner* beviljade anslaget av 75,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 18,750 kronor.

118:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag till *förbättrad projektutredning för luftkanoner* beviljade anslaget å 66,500 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 16,625 kronor.

119:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att för ersättande av förbrukade brisansrör å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 7,500 kronor.

För ersättande av förbrukade brisansrör anvisade 1921 års riksdag å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 30,000 kronor.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för *ersättande av förbrukade brisansrör* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 7,500 kronor.

120:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 102) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag för anskaffning av *lyspistoler för kustfästningarna* beviljade anslaget av 17,500 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 4,375 kronor.

121:o) På grund av Eders Kungl. Maj:ts därom framställda förslag (punkt 103) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag till *revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m.* beviljade anslaget av 50,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 12,500 kronor.

122:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 104) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag för anskaffning av *minmateriel för flottan* beviljade anslaget av 150,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat, utöver förut anvisade 75,000 kronor, ett ytterligare belopp av 65,000 kronor.

123:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 105) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag för anskaffning av *minsvep för kustfästningarna* beviljade anslaget av 42,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat, utöver förut anvisade 14,000 kronor, ett ytterligare belopp av 14,000 kronor.

124:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 106) att för anskaffning av elektrisk kabel för Vaxholms fästning å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

Det av Eders Kungl. Maj:t äskade anslaget är avsett för bestridandet av kostnaderna för utbyte av en försliten telefonkabel.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, vill ifrågasätta, huruvida icke på grund av inträffat prisfall ifrågavarande telefonkabel skulle kunna anskaffas för en lägre kostnad än som beräknats. I det av Eders Kungl. Maj:t äskade

beloppet har dock riksdagen icke ansett sig kunna nu vidtaga någon nedsättning.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen för anskaffning av *elektrisk kabel för Vaxholms fästning* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 24,000 kronor.

125:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 107) att till prövning och undersökning av brisanta sprängämnen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

Till försök med minmateriel m. m. anvisade riksdagen å extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 50,000 kronor, avsett för dels försök med minmateriel och dels prövning och undersökning av brisanta sprängämnen.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *prövning och undersökning av brisanta sprängämnen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 12,500 kronor.

126:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 108) att för anskaffning av torpeder å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 296,000 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen för *anskaffning av torpeder* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 296,000 kronor.

127:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 109) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag för *modernisering av flottans radiostationer* beviljade anslaget av 170,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 42,500 kronor.

128:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 110) att för underhåll av flygmaterielen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

För flygmaterielens underhåll hava medel hittills beräknats under anslaget till flottans nybyggnad och underhåll. Eders Kungl. Maj:t har ansett, att de för ifrågakvarande underhåll avsedda medel, vilka för tiden 1 januari—30 juni 1923 beräknats till 160,000 kronor, böra utbrytas från nämnda anslag och i stället upptagas såsom ett särskilt anslag å extra stat.

Riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingar, har med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag för

underhåll av flygmaterielen å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 160,000 kronor.

129:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 111) har riksdagen medgivit, att det av 1916 års riksdag beviljade, å extra stat för åren 1917 och 1918 anvisade anslaget för anskaffning av avståndsmätningssinstrument för jagare, 45,000 kronor, må, till den del detsamma ännu icke för ifrågavarande ändamål disponerats, användas för anskaffning av dylika instrument till andra flottans fartyg.

130:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 112) har riksdagen av det utav 1921 års riksdag för *anskaffning av chifferapparater m. m.* beviljade anslaget av 45,000 kronor å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 såsom reservationsanslag anvisat hälften av ännu icke anvisade delen av anslaget eller 11,250 kronor.

131:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 113) har riksdagen, vars vederbörande utskott tagit del av de till ärendet hörande handlingarna, till *försök med teknisk materiel* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 50,000 kronor.

I. Diverse.

132:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 114) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till utgivande av läroböcker, beskrivningar, reglementen och instruktioner m. m., nu 16,000 kronor, med halva beloppet eller 8,000 kronor.

133:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 115) har riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till extra utgifter, nu 85,000 kronor, med halva beloppet eller 42,500 kronor.

134:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 116) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till kommittéer och utredningar genom sakkunniga, nu 65,000 kronor, med halva beloppet eller 32,500 kronor.

135:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 117) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till ersättning för rustning och rotering utan angivet belopp.

136:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 118) att för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett förslagsanslag av 41,000 kronor.

Med anledning av Eders Kungl. Maj:ts därom gjorda framställningar har riksdagen på tilläggsstat för år 1919 samt på extra stat för vart och ett av åren 1920, 1921 och 1922 beviljat ett särskilt förslagsanslag för beredande av semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare. Det för sistnämnda år anvisade anslaget är uppfört med ett belopp av 125,000 kronor. Å övergångsbudgeten erfordras blott $\frac{1}{3}$ av denna summa.

Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen för beredande av *semester åt vid sjöförsvaret anställda arbetare* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 41,000 kronor.

137:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 201) anmält, har riksdagen till *tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 under fjärde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 22,000 kronor.

J. Sjökarteverket.

138:o) I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 120) har riksdagen upptagit ordinarie anslaget till avlöning till sjökarteverkets civila personal, nu 102,700 kronor, med halva beloppet eller 51,350 kronor.

139:o) Med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förslag (punkt 121) har riksdagen upptagit ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg åt sjökarteverkets civila personal, nu 7,000 kronor, med halva beloppet eller 3,500 kronor.

140:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 122) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, nu 49,000 kronor, med halva beloppet eller 24,500 kronor.

Till bestridande av allmänna utgifterna för sjömätningstväsendet under år 1922 äro avsedda följande medel: ordinarie anslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, 49,000 kronor; extra anslaget till utförande av sjömätningar, 233,200 kronor; bidraget från handels- och sjöfartsfonden, 21,000 kronor; samt beräknade behållningen av sjökortsförsäljningen år 1921, 55,000 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet till bestridande av ifrågavarande utgifter för sjömätningstväsendet under tidsperioden 1 januari—30 juni 1923 har av departementschefen angivits till 176,700 kronor.

Departementschefen har ansett, att till täckande av detta belopp

borde beräknas dels ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, vilket för tiden 1 januari—30 juni 1923 syntes bära upptagas med halva beloppet eller 24,500 kronor, dels hälften av bidraget från handels- och sjöfartsfonden eller 10,500 kronor, dels ock hela den beräknade behållningen av sjökortsförsäljningen under år 1922, 50,000 kronor, tillhopa ($24,500 + 10,500 + 50,000 =$) 85,000 kronor. Återstoden ($176,700 - 85,000 =$) 91,700 kronor syntes bära anvisas å extra stat.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot det sätt, varpå ifrågasvarande anslagsmedel beräknats, får beträffande det ordinarie anslaget anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för sjömätningstväsendet, nu 49,000 kronor, med halva beloppet eller 24,500 kronor.

141:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 123) att till utförande av sjömätningar å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 91,700 kronor.

Under hänvisning till vad under näst föregående punkt anförts får riksdagen anmäla, att riksdagen till *utförande av sjömätningar* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 91,700 kronor.

142:o Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 124) att upptaga ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 14,000 kronor, med 9,500 kronor.

Ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet är i riksstaten för år 1922 upptaget till 14,000 kronor. Till förstärkning av anslaget är i samma riksstat å extra stat uppfört ett anslag å 3,000 kronor.

Omkostnaderna för kontroll- och undersökningsväsendet under tiden 1 januari—30 juni 1923 hava beräknats på följande sätt:

Allmänna expensutgifter	kronor	2,250: —
Inköp och underhåll av instrument	»	500: —
Magnetiska rekognosceringar ($\frac{2}{3}$ av årsbehovet).....	»	4,000: —
Övriga resekostnader	»	1,000: —
Tryckning av publikationer	»	1,750: —
Biträden vid kontrollstationerna	»	2,000: —
		<hr/>
	Summa kronor	11,500: —

Av från kontrollstationerna influtna medel, beräknade till 4,000 kronor för år 1923, hava 2,000 kronor avsetts till arvoden åt biträden vid

kontrollstationerna under första halvåret 1923. Omförmälda summa, 11,500 kronor, komme därför att minskas med detta belopp, varför medelsbehovet för kontroll- och undersökningsväsendet beträffande första halvåret 1923 utgjorde 9,500 kronor.

Riksdagen har icke funnit anledning till annan erinran än att enligt vid anslagsberäkningen 1921 tillämpade grunder av förenämnda belopp, 9,500 kronor, å ordinarie stat böra uppföras 8,000 kronor och å extra stat såsom anslagsförstärkning 1,500 kronor.

Beträffande det ordinarie anslaget får riksdagen anmäla, att riksdagen upptagit ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet, nu 14,000 kronor, med 8,000 kronor.

143:o) I anslutning till vad riksdagen under närmast föregående punkt anfört får riksdagen anmäla, att riksdagen till *förstärkning av ordinarie reservationsanslaget till omkostnader för kontroll- och undersökningsväsendet* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag, högst, 1,500 kronor.

144:o) Eders Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 125) att till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande» å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisa ett reservationsanslag av 19,000 kronor.

Till redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande», vilket bestyr genom beslut vid 1920 års riksdag överflyttats till sjökarteverket, har å extra stat för vardera av åren 1921 och 1922 anvisats ett reservationsanslag av 38,000 kronor. Hälften härav har äskats å övergångsbudgeten.

I enlighet med Eders Kungl. Maj:ts förslag har riksdagen till *redigering och utgivning av tidskriften »Underrättelser för sjöfarande»* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett reservationsanslag av 19,000 kronor.

IV. Gemensamma anslag.

145:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 237) anmält, har riksdagen till bestridande av *ökade kostnader för traktamenten* å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 anvisat ett förslagsanslag av 50,000 kronor.

146:o) På sätt riksdagen i särskild skrivelse (nr 153) anmält, har riksdagen till bestridande av kostnaderna för *dyrtidstillägg* under första halvåret 1923 å extra stat för tiden 1 januari—30 juni 1923 under fjärde huvudtiteln anvisat ett förslagsanslag av 6,500,000 kronor.

Stockholm den 3 juni 1922.

Med undersåtlig vördnad.

Verkliga utgifter.

IV. Fjärde huvudtiteln. Försvarsdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
1. Departementet.					
1	Departementschefen			12,000	
2	Departementet, <i>förslagsanslag</i>			151,750	
	Säger för departementet			163,750	
2. Lantförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Arméförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	275,568			
2	Arméförvaltningens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		23,800		
3	Avlöning till personal vid staber och truppförband m. fl., <i>förslagsanslag</i>	19,250,000			
4	Inkvarteringsordnande i Stockholm, <i>reserva- tionsanslag</i>	—			
5	Dagavlöningsstillägg åt indelt manskap, <i>förslagsan- slag</i>		57,500		
6	Mötesbidrag, <i>förslagsanslag</i>		10,000		
7	Rekryteringskostnader, <i>reservationsanslag</i>	50,000			
8	Arméns reservstater, <i>förslagsanslag</i>	268,650			
9	Arméns personal över stat, <i>förslagsanslag</i>	120,000			
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..	180,000			
11	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		275,000		
12	Rese- och traktamentskostnader m. m. för häst- uttagningssnämndernas ordförande, <i>förslagsanslag</i>	50,000			
13	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	115,000			
14	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—		20,309,218	366,300

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.				
1	1,553,321			
2	186,000			
3	262,650		2,001,971	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.				
1	269,089			
2		70,000		
3		27,500		
4	2,250			
5	12,000			
6		300,000		
7	153,407			
8		203,300		
9	81,625			
10		114,300		
11	150,000			
12		17,500		
13		7,000	668,371	739,600

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
D. Förplägnad, intendenturmateriel, re- montering, övningar m. m.				
1	4,041,132			
2	1,602,848			
3		823,800		
4	716,734			
5		89,800		
6		30,000		
7	1,150,000			
8		1,500,000		
9	567,500			
10	2,220,354			
11		33,000		
12	686,017			
13		20,000		
14		33,000		
15	100,000			
16		230,450		
17		74,000	11,084,585	2,834,050
E. Sjukvård m. m.				
1	288,695			
2		100,300		
3		4,000		
4		87,500		

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
5 Om- och tillbyggnad av garnisonssjukhuset i Boden, <i>reservationsanslag</i>		175,000		
6 Frivilliga sjukvårdsväsendet i krig, <i>reservationsanslag</i>		12,500	288,695	379,300
F. Vapen och ammunition.				
1 Vapen och ammunition m. m., <i>reservationsanslag</i> ..	1,760,000			
2 Förstärkning av reservationsanslaget till vapen och ammunition m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		1,440,000		
3 Fortsatt anskaffning av handvapen och kulsprute- materiel, <i>reservationsanslag</i>		550,000		
4 Anskaffning av gasskydd, <i>reservationsanslag</i>		150,000	1,760,000	2,140,000
G. Byggnader och ingenjörmateriel.				
1 Byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>reserva- tionsanslag</i>	1,044,000			
2 Förstärkning av reservationsanslaget till byggnader, övningsfält och skjutbanor, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,044,000		
3 Underhåll av maskinella anordningar vid vätgas- verket i Boden, <i>reservationsanslag</i>		2,100		
4 Elektrifiering av Vendes artilleriregementes kasern- etablissemang, <i>reservationsanslag</i>		50,000		
5 Ingenjörmateriel utom flygmateriel, <i>reservations- anslag</i>	43,300			
6 Förstärkning av reservationsanslaget till ingenjör- materiel utom flygmateriel, <i>förslagsanslag</i> , högst		43,300		
7 Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i> ..		268,750		
8 Förslag av materialier för flygplantillverkning, <i>reservationsanslag</i>		15,000	1,087,300	1,423,150
H. Diverse.				
1 Ersättning för rustning och rotering, <i>förslagsanslag</i>	—			
2 Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	307,500			
3 Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>förslagsanslag</i>	100,000			
4 Semester åt vid lantförsvaret anställda arbetare, <i>förslagsanslag</i>		40,000	407,500	40,000
Säger för lantförsvaret			37,607,640	7,922,400

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3. Sjöförsvaret.					
A. Avlöning, rekrytering, resekostnader m. m.					
1	Marinförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>	111,335			
2	Marinförvaltningens verksamhet, <i>förslagsanslag</i> , högst		32,500		
3	Avlöning till personal vid kärer och stater m. fl., <i>förslagsanslag</i>	7,868,000			
4	Extra biträden å flottans stationer och inom kust- fästningarna, <i>förslagsanslag</i> , högst		40,000		
5	Extra lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		100		
6	Personliga lönetillägg, <i>förslagsanslag</i>		1,500		
7	Rekryteringskostnader, <i>förslagsanslag</i>	66,400			
8	Marinens reservstat, <i>förslagsanslag</i>	19,555			
9	Marinens reservpersonal, <i>förslagsanslag</i>	54,182			
10	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i> ..	50,000			
11	Höjning av dagtraktamenten, <i>förslagsanslag</i>		15,000		
12	Flyttningersättning, <i>förslagsanslag</i>	12,500			
13	Resestipendier, <i>reservationsanslag</i>	—		8,181,972	89,100
B. De värnpliktigas avlöning, inskrivning och redovisning.					
1	Penningbidrag och penningtillskott, <i>förslagsanslag</i> ..	274,800			
2	Understöd åt vissa värnpliktigas familjer, <i>förslags- anslag</i>	10,000			
3	Inskrivnings-, mönstrings- och färdkostnader m. m., <i>förslagsanslag</i>	37,500		322,300	
C. Undervisning, understöd, expenser m. m.					
1	Undervisningsmateriel samt undervisningsanstalter m. m., <i>reservationsanslag</i>	9,410			
2	Understöd åt föreningar, <i>reservationsanslag</i>	10,775			
3	Skrivmaterialier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i> ..	162,500			
4	Förstärkning av förslagsanslaget till skrivmateria- lier och expenser m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst ..		50,000		
5	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	40,353			

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
6	Biblioteksverksamheten för underbefäl och man- skap vid marinen, <i>reservationsanslag</i>		4,100		
7	Fackutbildningskurs för marinläkarstipendiater över stat och värnpliktiga läkare vid marinen, <i>förslagsanslag</i> , högst		2,500	223,038	56,600
D. Förplägnad, beklädnad m. m.					
1	Förplägnad, <i>förslagsanslag</i>	1,690,330			
2	Beklädnad, <i>reservationsanslag</i>	621,100			
3	Förstärkning av reservationsanslaget till bekläd- nad, <i>förslagsanslag</i> , högst		310,000		
4	Kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>reservationsanslag</i>	77,400			
5	Förstärkning av reservationsanslaget till kasern- och förplägnadsutredning samt sängservis m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		30,000		
6	Bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslagsanslag</i>	350,000			
7	Förstärkning av förslagsanslaget till bränsle, lyse, vatten, renhållning och tvätt m. m., <i>förslags- anslag</i> , högst		150,000	2,738,830	490,000
E. Övningar.					
1	Flottans krigsberedskap och övningar, <i>reservations- anslag</i>	1,870,020			
2	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans krigsberedskap och övningar, <i>förslagsanslag</i> , högst		335,000		
3	Kustartilleriets krigsberedskap och övningar, <i>re- servationsanslag</i>	128,700			
4	Förstärkning av reservationsanslaget till kustartil- leriets krigsberedskap och övningar, <i>förslags- anslag</i> , högst		79,000		
5	Krigsövningar vid kustfästningarna, <i>reservations- anslag</i>	6,700			
6	Lega och furagering m. m. för hästar vid kust- artilleriet, <i>förslagsanslag</i> , högst		25,000	2,005,420	439,000
F. Sjukvård.					
1	Sjukvård för marinen, <i>förslagsanslag</i> ..			60,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
G. Flytande materiel och byggnader.					
1	Flottans nybyggnad och underhåll, <i>reservationsanslag</i>	1,384,700			
2	Förstärkning av reservationsanslaget till flottans nybyggnad och underhåll, <i>förslagsanslag</i> , högst		1,500,000		
3	Befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>reservationsanslag</i>	166,550			
4	Förstärkning av reservationsanslaget till befästningar, kustartilleriets kaserner m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		120,000		
5	Kustartilleriets materiel m. m., <i>reservationsanslag</i>	188,750			
6	Förstärkning av reservationsanslaget till kustartilleriets materiel m. m., <i>förslagsanslag</i> , högst		110,000		
7	Elektriska anläggningar inom Vaxholms fästning och på Rindön, <i>reservationsanslag</i>		75,000	1,740,000	1,805,000
H. Artilleri-, min-, torped-, gnist-, flyg- och annan teknisk materiel.					
1	Skjut- och materielförsök samt inskjutning av kanoner, <i>reservationsanslag</i>	25,000			
2	Jagares förseende med luftkanoner, <i>reservationsanslag</i>		18,750		
3	Förbättrad projektilutredning för luftkanoner, <i>reservationsanslag</i>		16,625		
4	Ersättande av förbrukade brisansrör, <i>reservationsanslag</i>		7,500		
5	Lypstoler för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i>		4,375		
6	Revidering av kustfästningarnas äldre krut m. m., <i>reservationsanslag</i>		12,500		
7	Minmateriel för flottan, <i>reservationsanslag</i>		65,000		
8	Minsvep för kustfästningarna, <i>reservationsanslag</i> ..		14,000		
9	Elektrisk kabel för Vaxholms fästning, <i>reservationsanslag</i>		24,000		
10	Prövning och undersökning av brisanta sprängämnen, <i>reservationsanslag</i>		12,500		
11	Anskaffning av torpeder, <i>reservationsanslag</i>		296,000		
12	Modernisering av flottans radiostationer, <i>reservationsanslag</i>		42,500		
13	Underhåll av flygmaterielen, <i>reservationsanslag</i> ..		160,000		
14	Chifferapparater m. m., <i>reservationsanslag</i>		11,250		
15	Försök med teknisk materiel, <i>reservationsanslag</i> ..		50,000	25,000	735,000

	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor	Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
I. Diverse.				
1	8,000			
2	42,500			
3	32,500			
4	—			
5		41,000		
6		22,000	83,000	63,000
J. Sjökarteverket.				
1	51,350			
2	3,500			
3	24,500			
4		91,700		
5	8,000			
6				
7		1,500		
		19,000	87,350	112,200
	Säger för sjöförsvaret		15,466,910	3,789,900
4. Gemensamma anslag.				
1				50,000
2				6,500,000
	Säger för gemensamma anslag			6,550,000
	Summa		53,238,300	18,262,300